საქართველოს რესპუბლიკა
ელექტრონული ვერსია იხილეთ sakresp.ge
გამოდის 1918 წლიდან ● ფასი 1,5 ლარი
№73-74 (10076-10077) 2026 წლის 15 ივნისი, ორშაბათი

სიცოცხლის კოლაფსი

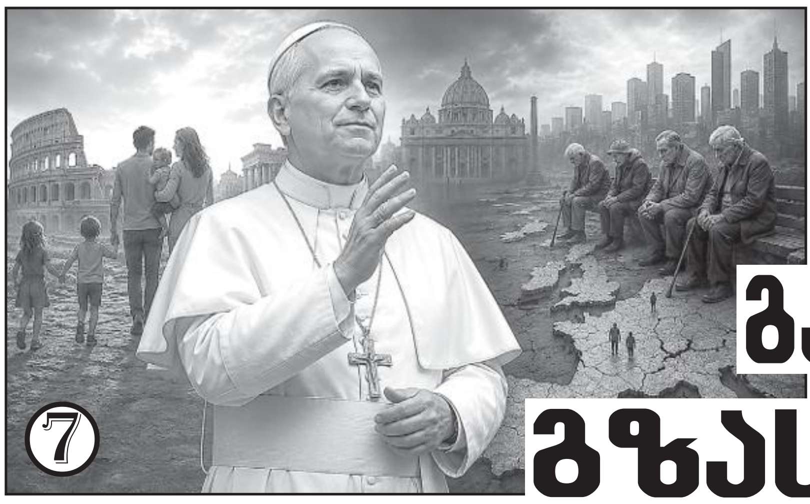

ევროპაც და საქართველოც განადგურების გზას ადგანან!

7

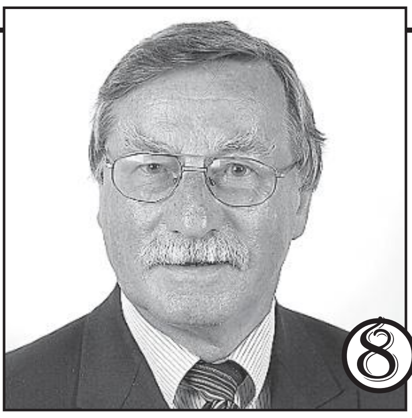

8

ფასდაუდებელი ღვაწლი რუდიგერ ანდრესენისა...

Danke Schön!

ტრამპის „ვაჭრობის ხელოვნება“...

„დიდი ზავი“ თუ გლობალური აფეთქების წინათამაში?

10

5

სააკაშვილის „რევოლუციური“ როქირება და ქორქოლიანის ფაქტორი

პირადი მაგალითით

14

მსოფლიო ფეხბურთი იწყებოდა ასე...

11

მაგთიკომმა 3650 მეტრზე 5G ქსელი გაუშვა

4

3

„ვირტუალურ სამარცხვინო ბოძზე უნდა გაიკრას კოლექტიური შადიმან ბარათაშვილები“

სამხედრო თაღლითობები

„მოჩვენებების არმია“

12

თავი დავანებოთ ევროპულ ფარსს და ნეიტრალური საქართველო გავხდეთ!

როგორ პასუხობს საქართველოს ხელისუფლება ევროკავშირის სავიზო პოლიტიკას?

ბრიუსელში ევროკავშირსა და საქართველოს შორის სავიზო საკითხთან დაკავშირებით უმნიშვნელოვანესი სამუშაო შეხვედრა 11 ივლისს შედგა. ორ საათზე მეტხანს მიმდინარე დისკუსია ორმხრივი პოზიციების გაცნობასა და იმ ტექნიკური ნიუანსების გარკვევას დაეთმო, რომლებიც საქართველოს დიპლომატიური, სამსახურებრივი და ოფიციალური პასპორტების მფლობელებისთვის ვიზის შეჩერების მექანიზმის ამოქმედებას უკავშირდება. აზრთა სხვადასხვაობის მიუხედავად, შეხვედრის დასრულების შემდეგ ქართული მხრიდან პოზიტიური სიგნალები გაჟღერდა, რაც იძლევა იმედს, რომ აღნიშნული საკითხი საბოლოოდ ქვეყნის სასარგებლოდ, დადებითად გადაწყდება.

ოფიციალური თბილისის პოზიტიური განწყობა

შეხვედრის დასრულებისთანავე, საქართველოს წარმომადგენელმა გიორგი ტაბატაძემ მედიასთან საუბრისას აღნიშნა, რომ მიმდინარე პროცესების მიმართ „პოზიტიურადაა განწყობილი“.

მისი განცხადებით, დიალოგის ფარგლებში შედგა კონსტრუქციული სამუშაო შეხვედრა, სადაც მხარეებმა ერთმანეთის არგუმენტები მოისმინეს. ტაბატაძემ ხაზი გაუსვა, რომ პროცესი გრძელდება და მომავალი აჩვენებს შემდგომი ნაბიჯების დინამიკას, თუმცა საწყისი იმპულსი ერთმნიშვნელოვნად დადებითია.

„დიალოგის ფარგლებში, გვქონდა სამუშაო შეხვედრა. ვისაუბრეთ, მოვისმინეთ მათი პოზიცია, მათ ჩვენი პოზიცია მოისმინეს“, – განაცხადა მან.

კითხვაზე, იგეგმება თუ არა შემდგომი შეხვედრა, ტაბატაძემ თქვა, რომ „მომავალი გვიჩვენებს“. ამასთან, მისივე თქმით, „პოზიტიურად არის განწყობილი“.

ეს განწყობა აჩვენებს, რომ ქართული დიპლომატია მზად არის არგუმენტირებული მსჯელობისთვის და არსებობს საფუძვლიანი იმედი, რომ ტექნიკური დეტალების დაზუსტება ევროპელ პარტნიორებს გადაწყვეტილების გადახედვისკენ უბიძგებს.

რა სახის შეხვედრა შედგა 11 ივნისს?

11 ივნისს ბრიუსელში გამართული შეხვედრა ატარებდა სიღრმისეული ტექნიკური დიალოგის ხასიათს. ევროკავშირის წარმომადგენლების განმარტებით, ეს პროცესი მოჰყვა 2026 წლის მარტში მიღებულ გადაწყვეტილებას, რომლის მიხედვითაც, წევრი სახელმწიფოების თანხმობით, საქართველოს დიპლომატიური და ოფიციალური პასპორტების მფლობელებისთვის უვიზო მიმოსვლა საწყის ეტაპზე 12 თვის ვადით შეჩერდა.

ევროკავშირის ოფიციალური ვერსიით, ამ მექანიზმის ამოქმედების საფუძველი გახდა „საქართველოს მიერ უვიზო რეჟიმის ფარგლებში დემოკრატიის და ფუნდამენტური უფლებების სფეროებში აღებული ვალდებულებების დარღვევა“. თუმცა, როგორც შეხვედრის დღის წესრიგიდან ირკვევა, ბრიუსელი თბილისისგან ითხოვს კონკრეტულ საგარეო-პოლიტიკურ ნაბიჯებს, კერძოდ:

სავიზო პოლიტიკის დაახლოებას – კითხვები ისმება იმასთან დაკავშირებით, თუ რატომ აქვს საქართველოს უვიზო მიმოსვლა ისეთ ქვეყნებთან (მაგალითად, ჩინეთი, აზერბაიჯანი, სომხეთი), რომლებთანაც ევროკავშირს მსგავსი რეჟიმი არ გააჩნია.

სანქციების პოლიტიკას – ევროკავშირი ითხოვს საქართველოს საგარეო კურსის სრულ სინქრონიზაციას ბრიუსელის სასანქციო პოლიტიკასთან, კერძოდ რუსეთის ფედერაციის წინააღმდეგ.

„შანტაჟი, მუქარა და საერთაშორისო სამართლის დარღვევა“

საქართველოს სახელისუფლებო გუნდის წარმომადგენლები ბრიუსელის ამ გადაწყვეტილებას პოლიტიკურად მოტივირებულს უწოდებენ და აცხადებენ, რომ ქვეყანა ყველა ტექნიკურ პირობას ზედმიწევნით ასრულებს.

პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის **ნინო წილოსანის** შეფასებით, საქართველო სრულად აკმაყოფილებს ვიზალიბერალიზაციით დაწესებულ ყველა წესსა და პირობას. მისი თქმით, შეჩერების საკითხი სხვადასხვა გავლენის ქვეშ მყოფი ევროპოლიტიკოსების მხრიდან ხელოვნურად იქნა წამოწეული, თუმცა რადგან საქართველო პირობებს კეთილსინდისიერად ასრულებს, **„სხვისი გავლენის ქვეშ მყოფი პოლიტიკოსებიც კი ვერ აბიჯებენ წესებს“.**

კიდევ უფრო მკაცრი და არგუმენტირებული იყო საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის **შალვა პაპუაშვილის** განცხადება. მან ევროკავშირის მხრიდან დიპლომატიური პასპორტებისთვის უვიზო მიმოსვლის გაუქმებას საერთაშორისო სამართლისა და 2010 წლის ორმხრივი შეთანხმების უხეში დარღვევა უწოდა. მისი თქმით, ხელშეკრულებაში ამის საფუძველი არ არსებობდა, ხოლო პოლიტიკური კრიტერიუმების შემოტანა საზღვრის კვეთის საკითხებში ხელოვნურად გამოგონილი პრეცედენტია.

„რა ვქნათ, ჩავკეტოთ საზღვრები? დაუწესეთ სანქციები რუსეთს, დაანგრიეთ თქვენი ქვეყანა, დაღუპეთ თქვენი ხალხი, თუ გინდათ, რომ უვიზო მიმოსვლა იყოს?“ – დასძინა პარლამენტის თავმჯდომარემ, რითაც ხაზი გაუსვა, რომ ხელისუფლება საკუთარი მოქალაქეების ეკონომიკურ და ფიზიკურ უსაფრთხოებას პოლიტიკურ ვაჭრობაზე მაღლა აყენებს.

მიუხედავად იმისა, რომ ევროკავშირი პოლიტიკური დღის წესრიგით ცდილობს ზეწოლის განხორციელებას, ბრიუსელში გამართულმა ორსაათიანმა ტექნიკურმა შეხვედრამ აჩვენა, რომ ქართულ მხარეს აქვს მკაფიო, სამართლებრივად დასაბუთებული არგუმენტები. საქართველოს წარმომადგენლის მიერ გაჟღერებული პოზიტიური სიგნალები და ოფიციალური თბილისის მზაობა კონსტრუქციული დიალოგისთვის გვაძლევს იმედს, რომ ევროპული სტრუქტურები საბოლოოდ რეალისტურად შეაფასებენ ვითარებას და აღნიშნული საკითხი საქართველოსა და მისი სუვერენული ინტერესების სასარგებლოდ, დადებითად გადაწყდება.

„ეს არ არის ისეთი სახის ტრაგედია, რომ თავში ხელები ვირტყათ“

ანალიტიკოსი და „ერთიანი ნეიტრალური საქართველოს“ რეგიონული მდივანი ლევან ნიკოლეიშვილი აცხადებს, რომ ამ ფარსს უნდა დავანებოთ თავი და ნეიტრალური საქართველო უნდა გავხდეთ.

როგორც მან აღნიშნა, ბოლო წლებში ვერ იხსენებს ვერცერთ დადებით შემხვედრ ნაბიჯს, რომელიც ევროკავშირმა საქართველოსთან მიმართებაში განახორციელა, ვიზალიბერალიზაციის შესაძლო შეჩერებას კი შანტაჟის მექანიზმად მიიჩნევს.

„თუნდაც დადგეს შედეგები იმის თაობაზე, რომ ვიზალიბერალიზაცია გაუქმდეს საქართველოს მოსახლეობისთვის, დამერწმუნეთ, ეს არ არის ისეთი სახის ტრაგედია, რომ თავში ხელები ვირტყათ. განსაკუთრებით იმის გათვალისწინებით, თუ რას წარმოადგენს დღევანდელი ევროკავშირი. კარგად უნდა დავფიქრდეთ, ავწონ-დავწონოთ და ვთქვათ ის სიმართლე, რასაც საზოგადოება ელის ჩვენგან – ევროკავშირი არ არის ის ორგანიზაცია, სადაც საქართველო უნდა მიისწრაფოდეს, მიუხედავად იმისა, რომ ეს კონსტიტუციაშია ჩაწერილი.

აბსოლუტურად უსამართლოა ვიზალიბერალიზაციის საკითხის დაყენება საქართველოსთან მიმართებაში, ვინაიდან ამას აქვს პოლიტიკური კონტექსტი. ტექნიკური საკითხები თუ განიხილება, უნდა წარადგინონ ის, რაც საქართველომ „დააშავა“. ეს არის მათი მხრიდან საქართველოს ხელისუფლების, საქართველოს შანტაჟის ჩვეულებრივი მექანიზმი“ – მიიჩნევს ნიკოლეიშვილი.

საქართველოს სიყვარული ე.წ ვიზალიბერალიზაციაში არასდროს დახურდავდება, – წერს ანალიტიკოსი **ნიკოლოზ მეტრეველი** სოციალურ ქსელში და აცხადებს, რომ უკრაინელებივით ბომბების წვიმაში დგომას, სავიზო რიგში ცოტა ხნით დგომა ნამდვილად სჯობს.

„მუდამ უნდა გვახსოვდეს, რომ უკრაინელებივით ბომბების წვიმაში დგომას, სავიზო რიგში ცოტა ხნით დგომა ნამდვილად სჯობს. დარწმუნებული ვარ, საქართველოს ყველა მოქალაქე, რომელსაც უყვარს საკუთარი ოჯახი და სამშობლო, სრულიად იაზრებს ამ მარტივ ჭეშმარიტებას. საქართველოს სიყვარული ე.წ ვიზალიბერალიზაციაში არასდროს დახურდავდება“ – წერს **მეტრეველი.**

ლიკა ბერიკაშვილი

„საბოტაჟის პროცესი“ 18 ივნისს დაიწყება

ე.წ. საბოტაჟის საქმეზე ბრალდებულის სასამართლო პროცესი 18 ივნისს გაიმართება. ბრალდებული 8 პოლიტიკოსის – მიხეილ სააკაშვილის, ნიკა მელიას, ნიკა გვარამიას, ზურაბ გირჩი ჯაფარიძის, გიორგი ვაშაძის, ბადრი ჯაფარიძის, მამუკა ხაზარაძისა და ელენე ხოშტარიას მორიგი სასამართლო პროცესი 11.00 საათზე ჩაინიშნა. ხმაურიანი საქმის განხილვა კვირაში ორჯერ – სამშაბათსა და ხუთშაბათს შედგება. ორი ბრალდებული – სააკაშვილი და ხოშტარია პატიმრობაში არიან, ერთ-ერთი ბრალდებული მამუკა ხაზარაძე კი საქართველოში არ იმყოფება. რაც შეეხება სხვა ბრალდებულებს, აქვთ მოლოდინი, რომ ციხეში შეაბრუნებენ.

ირაკლი გოგავა: „ვირტუალურ სამარცხვინო ბოძზე უნდა გაიკრას კოლექტიური შადიმან ბარათაშვილები“

საქმის პროკურორის ანი ხაზეჯიშვილის განცხადებით, მოცემულ საქმეზე ბრალდების მხარე ვალდებულია, რომ ბრალდების მხარდაჭერა ეფექტურად განახორციელოს. საქმე მოცულობითია და მტკიცებულებების გამოკვლევას სჭირდება დრო. სასამართლო პროცესზე ბრალდების მხარემ დასაკითხად სამი პირი წარადგინა, თუმცა პროკურორის განცხადებით, მხარეთა გრაფიკის, მოწმეთა დაკითხვის დროის გათვალისწინებით, მხოლოდ ერთი პირი დაიკითხა. შესაბამისად, გაიწერა გრაფიკი.

დაიკითხა გამომძიებელი, რომელიც პოლიტიკური პარტიების ოფისების ჩხრეკას დაესწრო და რომელსაც „**კოალიცია ცვლილებისთვის**“ ერთ-ერთმა ლიდერმა **ელენე ხოშტარიამ** განუცხადა, რომ ოფისებში არსებული პიროტექნიკა, ბენზინი, ლაზერები და ასაფეთქებელი საშუალებები აქციაზე უნდა ყოფილიყო გამოყენებული, პოლიციელების დასაზიანებლად.

„რაც შეეხება დაკითხულ პირს, იყო საგამოძიებო დანაყოფის ერთ-ერთი ხელმძღვანელი, რომელიც პოლიტიკური პარტიების ოფისების ჩხრეკის ადგილზე იმყოფებოდა და მიიღო მნიშვნელოვანი ინფორმაცია, ერთ-ერთი ბრალდებულისგან, ელენე ხოშტარიასგან. საგამოძიებო მოქმედებების მიმდინარეობის დროს აღმოჩენილი იყო ნივთები და ნივთიერებები, მათ შორის, ბენზინი, პიროტექნიკა და სხვა, რომელიც აქციის მსვლელობისას იყო გამოყენებული.

სხდომასთან დაკავშირებით, ელენე ხოშტარიამ პირს, რომელიც დავკითხეთ, პირდაპირ უთხრა, რომ ამ ოფისში არსებული პიროტექნიკა და ნივთიერებები წინააღმდეგობისთვის, კონკრეტულად, განკუთვნილი იყო პოლიციელების დასაზიანებლად და მათი საქმიანობის ხელშეშლისთვის. პირდაპირ უპასუხა და ამის ჩანაწერიც არსებობს საქმეში, ამ ჩანაწერს თავად ელენე ხოშტარია ახორციელებდა, პირდაპირ ეთერში“ – განაცხადა **ანი ხუზეჯიშვილმა.**

ბრალდებული **ნიკა გვარამია** აცხადებს, რომ არ იცის, სად და რა დაიწვა, თუმცა რომც მომხდარიყო, რა კავშირშია იქ მყოფი ადამიანები, მისთვის გაუგებარია. ამბობს, რომ ფაქტებს არავინ აძლევთ ამ კავშირის შესახებ, რომ თავი დავიცვათ და როგორც თავად ამბობს, იცოდნენ რაში მონაწილეობდნენ. „კოალიცია ცვლილებისთვის“ ერთ-ერთი ლიდერი აცხადებს, რომ ბრალდებულების წინააღმდეგ პარლამენტის დაზიანებასთან კავშირის დამადასტურებელი ფაქტი არ არის საქმეში წარმოდგენილი.

„მე არ ვიცი, სად და რა დაიწვა, თუმცა ეგეც რომ მომხდარიყო, რა კავშირში ვართ იქ მყოფი ადამიანები იმასთან, თუ რა მოხდა, სადღაც დაზიანებების კუთხით. არც არავინ გვადანაშაულებს, ფაქტებს არავინ გვაძლევს ამ კავშირის შესახებ, რომ თავი მაინც დავიცვათ და ვიცოდეთ რაში ვმონაწილეობდით. რეპრესიების ნორმალიზებასთან დაკავშირებით, სწორი განცხადებები აქვს „ქართულ ოცნებას“, ამ ქვეყანაში რეპრესია ერთადერთი სტაბილური და ნორმალური რამ არის, არა მხოლოდ პოლიტიკოსების, არამედ ყველა პატრიოტის წინააღმდეგ. თვეში ერთხელ ან ორჯერ ინიშნებოდა პროცესები, თან უკვე სექტემბრამდე გაწერილი იყო. ახლა მოსამართლემ ჯერ ხომ ორი კვირით აქეთ გადმონიშნა და უკვე ამ პროცესზე კვირაში ორჯერ ჩანიშნა სხდომები მთელი სამუშაო დღის განმავლობაში, ვიდრე საქმე არ მორჩება. ეს თქვა და სხდომიდან გაიქცა. მოკლედ, სადღაც სექტემბრისთვის „საბოტაჟნიკების“ ახალ პარტიას უნდა ელოდოს რუსთავის მე-12“ – აცხადებს **გვარამია.**

რაც შეეხება მოწმეების დაკითხვას, მისი თქმით, მოწმეები პოლიციელები არიან და საინტერესოა, სად მიდიოდნენ ეს პოლიციელები.

„24 რიცხვამდე გარბოდნენ აქედან? ისე კი გარბიან პოლიციელები ქვეყნიდან და ემიგრაციაში მიდიან და მათ გასაგონად ვიტყვი, რომ როდესაც ხელისუფლება შეიცვლება, მათი მთელი ხელფასები, ვალების დასაფარად არ წავა, პირობას ვაძლევ ყველა ღირსეულ პოლიციელს, რომ არ იფიქროს თვიდან-თვემდე ვალების დაფარვაზე“ – აღნიშნა **ნიკა გვარამიამ.**

კიდევ ერთი ბრალდებული ზურაბ ჯაფარიძე აცხადებს, რომ სასამართლო პროცესები მასკარადია. მისი თქმით, ეს ქვეყანა უსამართლობაში, უპერსპექტივობასა და უიმედობაში იხრჩობა და ეს როდის ამოფეთქავს, არავინ იცის, ერთ-ერთი ამოხეთქის მაგალითი იყო 4 ოქტომბერი

„დაკავებული ადამიანები არიან პატრიოტები და ცხადია, ყველა გარეთ უნდა იყოს. თუმცა, ამ ყველაფერს თავი რომ დავანებოთ, საქმეში მტკიცებულებები არ არის, რომ კონკრეტულმა ადამიანებმა რამე ჩაიდინეს. მე ოპტიმისტური მოლოდინები არასდროს მქონია და არც ახლა მაქვს“ – განაცხადა **ზურა ჯაფარიძემ.**

პოლიტოლოგი **ირაკლი გოგავა** აცხადებს, რომ საბოტაჟის საქმეზე ბრალდებულები არიან კოლექტიური შადიმან ბარათაშვილები, რომელიც გარედან შეიქმნა უცხო ძალების მიერ, გარედან ფინანსდება და დღემდე, იმ გარე ძალას აქვს ინტერესი, რომ ეს კოლექტიური შადიმან ბარათაშვილები მოიყვანოს საქართველოს ხელისუფლების სათავეში.

„მიუხედავად ხალხის არა თუ მხარდაჭერისა, არამედ სიძულვილისა, სურთ ეს კოლექტიური შადიმან ბარათაშვილები მოიყვანონ საქართველოს ხელისუფლების სათავეში, რომ ისევ გვაომონ ბირთვულ სახელმწიფოსთან, რუსეთთან. ამ პროცესის დეტალებში არ მინდა შევიდე. მოკლედ ვიტყვი, რა პროცესთან გვაქვს საქმე – ქართული სახელმწიფო მუხლებიდან წამოდგა და ნელ-ნელა მხრებში

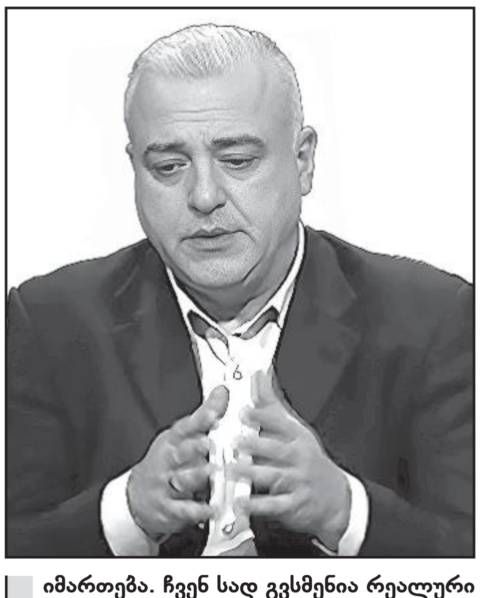

იმართება. ჩვენ სად გვსმენია რეალური „შპიონების“ დაკავება? უკვე კონტრდაზვერვა ამუშავდა, სუს-ი კარგად მუშაობდა, ხუთი სახელმწიფო გადატრიალება ალაგმეს. თან საკმაოდ ეფექტურად და წარმატებით, ისე, რომ შეშურდება ნებისმიერ ევროპულ ქვეყანას.

არც ძაღლები მიუსევიათ და არც ცხენებით გადაუვლიათ პროტესტანტებისთვის. კონტრდაზვერვა ამუშავდა, გაჩნდა ამის რესურსი, ცოდნა, გამოცდილება, ჟინი და სურვილი. სურვილი რა არის? – ქვეყნის სიყვარული და ეს გაგრძელდება, ანუ სუვერენიტეტი, მსტოვართა ინსტიტუტი რომ შექმნა დავით აღმაშენებელმა, ეს იყო ღერძული გადაწყვეტილება, რომელმაც დავითი, დავითი გახადა.

სახელმწიფო უსაფრთხოებას სჭირდება ძალიან ძლიერი სტრუქტურა და ძალიან ბევრი ფული. ეს უამრავი უბედურების პრევენციაა და ბევრ სასიკეთო შესაძლებლობებს გააჩენს, ამიტომ შექმნა სტალინმა ასეთი ორგანიზაცია – „სმერტ შპიონამ“ ჩვენ სხვა დროში ვართ და სიკვდილით დასჯა მიუღებელია, მაგრამ ვირტუალურ სამარცხვინო ბოძზე უნდა გაიკრას კოლექტიური შადიმან ბარათაშვილები“ – აღნიშნა For.ge-სთან საუბრისას **ირაკლი გოგავამ.**

მოამზადა
თამთა ქარჩავამ

ნოვაცია/ბრავო, ნანი!

მაგთიკომმა 3650 მეტრზე 5G ქსელი გაუშვა

მყინვარწვერის გზაზე უკვე მაგთის 5G-ია

საქართველოში პირველად, ზღვის დონიდან 3650 მეტრზე, მაგთიკომმა 5G ქსელი გაუშვა.

მეტეო სადგური საბაზო ბანაკი და ბოლო გაჩერებაა მყინვარწვერამდე, სადაც ალპინისტები და მოყვარულები აკლიმატიზაციას გადიან, ძალას იკრებენ და ბუნების სიმკაცრეს ეჩვევიან. აქ, სადაც ჟანგბადიც კი იკლებს, უკვე მაგთის 5G მუშაობს.

მაგთიკომის ამ პროექტით, საქართველო 5G ქსელის ყველაზე მაღალ წერტილზე ხელმისაწვდომობის მიხედვით, რეგიონში პირველ ადგილს იკავებს, ევროპაში ხუთეულში შედის, მსოფლიოში კი – ათეულში.

მეტეო სადგურზე კავშირი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს უსაფრთხოების და ბიზნესშესაძლებლობების განვითარების მხრივაც.

ამ სიმაღლეზე 5G ტექნოლოგიის ამუშავებით, მაგთიკომმა შესაძლებელი გახადა:

- საგანგებო სიტუაციების დროს, ოპერატიული ონლაინ კოორდინაცია;
- ალპინისტებისა და ექსპედიციების უსაფრთხო კომუნიკაცია;
- ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარების ხელშეწყობა;
- ამინდის მონიტორინგისა თუ სხვა მონაცემების მყისიერი გადაცემა;
- ვიდეო ზარების რეალურ დროში განხორციელება.

ეს მაგთიკომის მიერ განხორციელებული კიდევ ერთი პროექტია, რომელიც საქართველოს იმ მაღალტექნოლოგიური ქვეყნების გვერდით აყენებს, სადაც სიმაღლისა თუ რთული რელიეფის მიუხედავად, ციფრული ხელმისაწვდომობა პრიორიტეტულია.

ლეგენდარული ნანი ბრეგვაძე, იმედია, 100 წლის საბენეფისო საღამოს პირველად თბილისში გამართავს!

კულტურის სამინისტროს მხარდაჭერით, ბათუმის სახელმწიფო დრამატულ თეატრში ნანი ბრეგვაძის 90 წლისთავისადმი მიძღვნილი კონცერტი გაიმართა

მუსიკის საერთაშორისო ფესტივალის ფარგლებში გამართულ ღონისძიებაში, ნანი ბრეგვაძესთან ერთად, მაესტრო ნიკა ნიკვაშვილი, სოლისტები „ეკა მამალაძე, ნატალია ქუთათელაძე, სოფო ხალვაში, ანსამბლი „ფვიდკაცა“, ბათუმის მუსიკალური ცენტრის კაპელა, ფესტივალის ორკესტრი და გუნდი მონაწილეობდა. საღამოს წამყვანი ნიკოლოზ წულუკიძე იყო.

ღონისძიებას საქართველოს კულტურის მინისტრი **თინათინ რუხაძე**, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის თავმჯდომარე **ზურაბ პატარაძე** მეუღლესთან ერთად, აჭარის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე **ცოტნე ანანიძე** და აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ხელისუფლების წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

„ნანი ბრეგვაძე ცოცხალი ლეგენდა და სცენის ნამდვილი დედოფალია. მისი 90 წლის იუბილესადმი მიძღვნილი ღონისძიებების ბათუმიდან დაწყება სიმბოლური და სწორი გადაწყვეტილებაა, რადგან ქალბატონ ნანის ბათუმი განსაკუთრებულად უყვარს. ემოციურად დატვირთულმა დღევანდელმა საღამომ კიდევ ერთხელ დაგვანახვა, რამდენად გამორჩეული ადამიანია ქალბატონი ნანი. ვუსურვებ ჯანმრთელობას, მხნეობას და კიდევ ბევრ ბედნიერ შეხვედრას მაყურებელთან. მადლობა ამ დაუვიწყარი ემოციებისთვის.

მადლობა აჭარის მთავრობას და ბათუმის მერიას მხარდაჭერისთვის, მადლობა მაესტრო ნიკა ნიკვაშვილს პროფესიონალიზმისთვის და რა თქმა უნდა, ნანი ბრეგვაძეს იმ უდიდესი შემოქმედებითი მემკვიდრეობისთვის, რომელიც მან საქართველოს აჩუქა“, – განაცხადა თინათინ რუხაძემ.

საღამო საქართველოს კულტურის სამინისტროს, სსიპ შემოქმედებითი საქართველოს და ქალაქ ბათუმის მერიის მხარდაჭერით გაიმართა.

ნანულა ჟორჟოლიანი იქნება ის ფიგურა, ვინც ნაცმოძრაობას ბოლო ლურსმანს დააჭედებს!

„ვინ წარმოადგენს პარტიას საგარეო ველზე... მაშინ, როდესაც ლევან ხაბეიშვილი ციხეშია, ეს ძალიან მტკივნეულია პარტიისთვის... მნიშვნელოვანია, შიდა ველზე ვინ იქნება პარტიის წარმომადგენელი. მე ჩემ თავს ვხედავ იმ შემთხვევაში, თუ შევძლებ პარტიის რეორგანიზაციას, პარტიის თავიდან შექმნას“.

სააკაშვილის „რევოლუციური“ როქირება და ჟორჟოლიანის ფაქტორი

მწვავე კრიტიკა მედიასა და ხელისუფლებაში

სააკაშვილის ამ საკადრო როქირებას ოპონენტების მხრიდან უკიდურესად ირონიული და მკაცრი შეფასებები მოჰყვა. ჟურნალისტი **ჯაბა ხუბუა** სოციალურ ქსელ X-ზე პარტიის მორალურ კრიზისს უსვამს ხაზს:

□მას შემდეგ, რაც □ნაცმოძრაობის□ თავმჯდომარედ □ჯურკუმალ ვაითი□ხაბეიშვილი მოსაქმეობდა, ძნელად წარმოსადგენი იყო, რომ იგივე პოსტს ხაბეზე უფრო დაბალგანვითარებული და დაბალორგანიზებული პოლიტიკური პითეკანთროპი – არტილერია (თუ არტერია? რომელია სწორი?) ჟორჟოლიანი დაიკავებდა, თუმცა ფსკერის გახვრეტა □ნაცების□ხელობაა... სრულიად ლოგიკური და სამართლიანი იქნება, თუ სისხლიანი რეჟიმის შემქმნელი □ნაცმოძრაობა□თავის ძაღლუმადურ პოლიტიკურ სიცოცხლეს, სწორედ ნანუკა ჟორჟოლიანისნაირი ბნელი არსების ხელში დაასრულებს□ – წერს **ხუბუა.**

ხელისუფლების პოზიცია კი კიდევ უფრო რადიკალურია. პარლამენტის თავმჯდომარე შალვა პაპუაშვილი მიიჩნევს, რომ ოპოზიცია სრულ თვითლიკვიდაციას ახდენს და პროცესს □დათა თუთაშხიას□ცნობილ ალეგორიას ადარებს:

□ხომ ვხედავთ, სინამდვილეში, რა ცირკთან, რა ადამიანებთან გვაქვს საქმე... ესენი არიან ემოციურად დაზიანებული ადამიანები, რომლებიც მათი ტრავმების პროეცირებას ახდენენ ჩვენ ქვეყანაზე... □დათა თუთაშხიაშია□მომენტი, ვირთხების მჭამელ ვირთხაზე, სინამდვილეში, ეს არის პროცესი, როდესაც ვირთხები ერთმანეთს უნდა დაერიონ, რომ გამოჩნდეს, ვინ არის უფრო ძლიერი მათ შორის, რომელსაც შემდეგ მისი პატრონი გამოიყენებს... ამ ცის კაბადონზე ვარსკვლავები არასდროს არ იქმნებიან ისე, რომ მათ შეძლონ ამ ქვეყნის გადატრიალება და ამის გარანტორი ბიძინა ივანიშვილი და □ქართული ოცნებაა□ – განაცხადა **პაპუაშვილმა.**

საბოლოოდ, ნანუკა ჟორჟოლიანის ენმ-ში შესვლა აჩვენებს, რომ სააკაშვილი მზად არის პარტიის ტოტალური რებრენდინგისთვის, რათა ძალაუფლების სადავეები ხელიდან არ გაექცეს, თუმცა რამდენად ეფექტური იქნება ეს ორხელისუფლებიანობა, უახლოესი პოლიტიკური პროცესები გამოაჩენს.

„ჟორჟოლიანი ამ პარტიას ბოლო ლურსმანს დააჭედებს“

ანალიტიკოსი **ედიშერ გვენეტაძე** For.ge-თან ამბობს, რომ **ნანუკა ჟორჟოლიანი** და **თინა ბოკუჩავა** პარტიის სათავეში უკვე ტრაგი-კომედიაა და სიცილის მეტს არაფერს იწვევს, სატირალი რომ არ იყოს.

□ნანუკა ჟორჟოლიანი, ალბათ, თავს უტოლებს მარგარეტ ტეტჩერს, ხოლო ბოკუჩავა – ჟანა დარკს. ეს ყველაფერი მართლა სასაცილოა, სატირალი რომ არ იყოს. ეს მოსალოდნელი იყო იქიდან გამომდინარე, რასაც ეს პარტია ბოლო წლების განმავლობაში სჩადიოდა. საუბარი არ მაქვს იმ 9 წელზე, იმის მერე დაიწყეს თვითგანადგურება და მივიდნენ აი, ამ კომედიამდე. ჟორჟოლიანის იმედი რომ გექნება კაცს და გგონია, რომ ის არის ლიდერი, რომელიც პარტიას გადაარჩენს და უშველის, ამაზე დიდი უბედურება რა შეიძლება, სააკაშვილს დაატყდეს□ – ამბობს ანალიტიკოსი.

მისივე თქმით, პარტია დატოვეს გავლენიანმა და ცოტაოდენი ინტელექტის მქონე ლიდერებმა. პარტიაში დარჩნენ ადამიანები, რომლებიც ინტელექტთან ახლოსაც არ არიან, ხოლო ნანუკა ჟორჟოლიანი ამის ბოლო წვეთია.

□სააკაშვილი, ჩემი აზრით, პანიკაშია, რადგანაც მისი პარტია ყოველდღიურად კარგავს რეიტინგს და ქართველი ხალხის თვალში ისინი აღარაფერს წარმოადგენენ. თავად ნანუკა ჟორჟოლიანი ლაპარაკობს, ჩემს ცხოვრებაში წიგნი არ წამიკითხავსო. ამიტომ, სააკაშვილის პარტიაში დარჩენილები არიან უწიგნურები, ხოლო უწიგნურებს უწიგნური მეთაური, ჟორჟოლიანი უნდა ჰყავდეთ. ამაზე შესაფერის და უკეთეს მეთაურს ესენი ვერც იპოვიდნენ. ალბათ, სანამ საკონსტიტუციო სასამართლოს სხდომა ჩატარდება, ესენი მანამდე გამოუტანენ საკუთარ თავს განაჩენს. სააკაშვილი ცდილობს, ხაბეიშვილის ვაკუუმი შეავსოს პარტიაში. წარმოიდგინეთ, ჯერ ხაბეიშვილი რა იყო და ახლა მასზე დაბალი რანგის ნანუკა რომ შეავსებს ამ ვაკუუმს! ახლა აღარ არის ის პერიოდი, რომ ხალხი რადიკალიზმს და რევოლუციურ სცენარებს მიჰყვებოდეს – ამ ნიშას სააკაშვილი ვეღარ გაჰყიდის. უბრალოდ, ჟორჟოლიანი იქნება ის ფიგურა, ვინც ამ პარტიას ბოლო ლურსმანს დააჭედებს□ – განაცხადა მან.

ლიკა ბერიკაშვილი

ევროპა პუტინთან მოლაპარაკების დაწყებას ითხოვს!

ომი მთავრდება?! არ დაიჯეროთ!

ევროკავშირის მიერ რუსეთის წინააღმდეგ წარდგენილი სანქციების ახალი პაკეტი საქართველოში რეგისტრირებულ კრიპტოპლატფორმებსაც მოიცავს. სანქციების ახალი პაკეტი ითვალისწინებს 31 რუსული ბანკისთვის შეზღუდვების ამოქმედებას, მესამე ქვეყნების ნავთობით მოვაჭრეების სანქცირებას, კრიპტოვალუტის კომპანიებისა და პლატფორმების შეზღუდვას, რომლებიც, ევროკავშირის შეფასებით, სანქციების გვერდის ავლაში მონაწილეობენ. მათ შორის მოხვდა ოთხი ბანკი ყირგიზეთიდან, მონღოლეთიდან და ინდოეთიდან.

რუსეთი: ამდენი მსხვერპლი გავიღეთ და... არაფერი?!

11 კრიპტოპლატფორმა ბელარუსიდან, საქართველოდან, ნიგერიიდან, პანამიდან, არაბთა გაერთიანებული საამიროებიდან და მარშალის კუნძულებიდან, ხუთი ნავთობით მოვაჭრე არაბთა გაერთიანებული საამიროებიდან. გარდა ამისა, ევროკავშირი გეგმავს, აკრძალოს ევროკავშირის ტერიტორიაზე შესვლა რუსეთის იმ მოქალაქეებისთვის, რომლებიც უკრაინაში ომის დაწყების შემდეგ რუსეთის არმიაში მსახურობდნენ. უკრაინის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ამ ინიციატივას „სამართლიანი და დროული“ უწოდა. მისი თქმით, მათ, ვინც მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ ევროპაში ყველაზე მასშტაბური აგრესიული ომის მონაწილე გახდნენ, ევროპაში შესვლის უფლება არ უნდა ჰქონდეთ.

სანქციების პაკეტი ასევე მოიცავს მესამე ქვეყნებში დაფუძნებული კრიპტოსერვისების სრულ აკრძალვას რუსეთის მიერ სანქციების გვერდის ავლის თავიდან ასაცილებლად. შეზღუდვებს დრონებისა და რადიოელექტრონული ჩახშობის სისტემების წარმოებისთვის გამოსადეგ მასალებზე, ვირთევზასა და სხვა თევზპროდუქტების იმპორტის აკრძალვას, დაახლოებით, 60 მილიონი ევროს ღირებულების ლითონების და ავტონაწილების იმპორტის შეზღუდვას.

ევროკავშირი ასევე განიხილავს რუსულ ნავთობზე დაწესებული ფასის ზედა ზღვრის 2027 წლის იანვრამდე შენარჩუნებას, რათა რუსეთს შეეზღუდოს გაძვირებული ნავთობის გაყიდვიდან მიღებული დამატებითი შემოსავლები. გადაწყვეტილების მისაღებად საჭიროა ევროკავშირის ყველა წევრი ქვეყნის ერთსულოვანი მხარდაჭერა 15 ივლისამდე. წინააღმდეგ შემთხვევაში, მოქმედი მექანიზმის მიხედვით, რუსულ ნავთობზე ფასის ზედა ზღვარი ავტომატურად გაიზრდება ბარელზე 44.10-დან დაახლოებით 70 დოლარამდე

ევროკავშირის წარმომადგენლებს იმედი აქვთ, რომ ინიციატივას მხარს დაუჭერენ კანადა და დიდი ბრიტანეთი. ბრიუსელში თავდაპირველად განიხილავდნენ რუსული ნავთობის საზღვაო გადაზიდვების სრულად აკრძალვას, თუმცა აშშ-თან შეუთანხმებლობის გამო, საბოლოოდ გადაწყდა ფასის კორექტირების მექანიზმის დროებით შეჩერების შეთავაზება.

ერთი მხრივ, ევროკავშირი სანქციების პაკეტს აფართოებს, მეორე მხრივ, ფინეთის პრეზიდენტი **ალექსანდრ სტუბი** აცხადებს, რომ დროა, ევროპამ რუსეთთან, კერძოდ, პრეზიდენტ ვლადიმერ პუტინთან დიპლომატიური მოლაპარაკებები დაიწყოს. სტუბის თქმით, უკრაინა ამჟამად სამხედრო, პოლიტიკური და ეკონომიკური თვალსაზრისით ძლიერ პოზიციებზე იმყოფება, რაც მოლაპარაკებების დასაწყებად ხელსაყრელი მომენტია.

„ამჟამად ჩვენ ისეთ სიტუაციაში ვართ, როდესაც უკრაინას სამხედრო, პოლიტიკური და ეკონომიკური თვალსაზრისით ძლიერი პოზიცია უჭირავს. ამიტომ, მჯერა, დროა, ევროპა დაუკავშირდეს რუსეთის ხელმძღვანელობას, უფრო კონკრეტულად კი, პრეზიდენტ პუტინს, დიპლომატიური მოლაპარაკებების წარმოებისთვის“ – აღნიშნა **სტუბმა** კენიის პრეზიდენტთან ერთობლივ პრესკონფერენციაზე.

ფინეთის პრეზიდენტის განმარტებით, ის ევროპის მხრიდან მთავარ მომლაპარაკებლად არ მიიჩნევს თავს, მიუხედავად იმისა, რომ უკრაინის უმაღლესი რადას საერთაშორისო საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარემ ეს როლი სწორედ სტუბს შესთავაზა.

ალექსანდრ სტუბის შეფასებით, მოლაპარაკებებში ევროპას უნდა წარმოადგენდნენ „მსხვილი მოთამაშეები“ – საფრანგეთი, გერმანია და დიდი ბრიტანეთი, ხოლო ფინეთი და ნორვეგია პროცესს შეუწყობდნენ ხელს.

რუსეთთან მოლაპარაკებებში წარმომადგენლის დანიშვნას მხარს უჭერს იტალიის პრემიერ-მინისტრი. როგორც **მელონმა** პარლამენტში სიტყვით გამოსვლისას აღნიშნა, დიდი ხანია, მხარს უჭერს ევროპის შეხედულებების წარმოსაჩენად სანდო ორგანოს იდენტიფიცირების აუცილებლობას, რომელსაც ყველა წევრი სახელმწიფოს მანდატი ექნება და სწორედ ამ მიმართულებით გააგრძელებს მუშაობას. მისი განცხადებით, უკრაინის მხარდაჭერა და რუსეთზე ზეწოლის გაზრდა რჩება ერთადერთ გზად რუსეთის მოლაპარაკებების მაგიდასთან დასასმელად.

„ჩვენი პოზიცია უცვლელი რჩება. ჩვენი აზრით, კიევის მხარდაჭერა და მოსკოვზე ზეწოლის შენარჩუნება ერთადერთი რეალისტური გზაა ისეთი პირობების შესაქმნელად, რომლებიც სერიოზული მოლაპარაკებების პროცესის დაწყებას გამოიწვევს. სწორედ ამიტომ ვუჭერთ მხარს ევროპული სანქციების მე-20 პაკეტს, რადგან ვიდრე რუსეთი უარს იტყვის ცეცხლის შეწყვეტაზე და რეალური მოლაპარაკებების დაწყებაზე, აუცილებელია მაღალი პოლიტიკური და ეკონომიკური ზეწოლის შენარჩუნება“ – თქვა იტალიის პრემიერ-მინისტრმა.

მაშ ასე, ევროპაში აქტიურად დაიწყეს საუბარი იმის თაობაზე, რომ საჭიროა რუსეთთან მოლაპარაკებების დაწყება და ამავე დროს, ხანგრძლივი პაუზის შემდეგ რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროში მივიდნენ საფრანგეთის, დიდი ბრიტანეთისა და გერმანიის ელჩები. უწყებაში არ აკონკრეტებენ, რა გახდა დიპლომატიური წარმომადგენლების მისვლის მიზეზი. სერგეი ლავროვის უწყებაში ელჩების მისვლა, შესაძლოა, განპირობებული იყოს დიდ ბრიტანეთში გერმანიის, ბრიტანეთის, საფრანგეთისა და უკრაინის ლიდერების შეხვედრით, რა დროსაც მხარეებმა განაცხადეს, რომ ისინი მხარს უჭერენ ცეცხლის შეწყვეტას.

დიპლომატების – **ნიკოლას დე რივიერის, ნაიჯელ კეისისა** და **ალექსანდრ ლამბსდორფის** შეხვედრა საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილესთან **მიხაილ გალუზინთან** საათნახევარი გაგრძელდა. **„კარგი დისკუსია გვქონდა. განცხადებას მოგვიანებით გამოვაქვეყნებთ“** – განაცხადა საფრანგეთის ელჩმა შეხვედრის დასრულების შემდეგ.

ცნობისთვის: რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა **სერგეი ლავროვმა** განაცხადა, რომ ელჩებმა უკრაინაში კონფლიქტის განსახილველად მის მოადგილესთან შეხვედრა თავად ითხოვეს. ანალიტიკოსის ედიშერ გვენეტაძის შეფასებით, ევროკავშირზე მოსალოდნელი ომის სუნი მძაფრად იგრძნეს გაერთიანების პოლიტიკურად დასაჭურისებულმა ლიდერებმა და ფინეთის პრეზიდენტ სტუბს გააჟღერებინეს ის შიშები, რომელიც მათ აქვთ.

„კრემლთან ევროკავშირის დამამცირებელი და კაპიტულანტური მოლაპარაკებები გარდაუვალი და მოახლოებულია. მავრმა, ამ შემთხვევაში ზელენსკიმ, შეასრულა თავისი საქმე. მავრი განწირულია.

დასკვნა: მაინც იქ მივიდნენ, სადაც ჯონსონის პირით დასაწყისში იძახდნენ არა და არაო“ – აღნიშნა **ედიშერ გვენეტაძემ**.

ანაალიტიკოსის დავით ჩიხელიძის განცხადებით, ევროპაში სულ უფრო ხშირად საუბრობენ რუსეთთან დიალოგის დაწყების აუცილებლობაზე. ფინეთის პრეზიდენტ ალექსანდრ სტუბის განცხადებაც სწორედ აღნიშნულის დასტურია. როგორც ანალიტიკოსი აცხადებს, საინტერესოა, ამ ყველაფერზე რას იტყვის ქართული ოპოზიცია, რომელიც ხშირად ნებისმიერი ფორმის დიალოგს თითქმის დანაშაულად წარმოაჩენს.

„ფინეთს რუსი პრეზიდენტი ჰყავს თუ უბრალოდ ფინეთის ხელისუფლება საკუთარი სახელმწიფოს ინტერესებიდან გამომდინარე მსჯელობს? პასუხი, რა თქმა უნდა, ნათელია. ყველა ქვეყანა საკუთარი ეროვნული ინტერესების გათვალისწინებით მოქმედებს და არა პოპულისტური ლოზუნგებით. დიალოგს ალტერნატივა არ აქვს, იქნება ეს რუსეთი თუ ნებისმიერი სხვა სახელმწიფო. დიპლომატიის მიზანი შედეგის მიღწევაა და არა ხმამაღალი, პოპულისტური რიტორიკის წარმოება. სახელმწიფოს ინტერესები მოითხოვს პრაგმატიზმს, რეალობის სწორ შეფასებას და ყველა იმ მექანიზმის გამოყენებას, რომელსაც შეუძლია კონკრეტული შედეგის მოტანა“ – აცხადებს **დავით ჩიხელიძე**.

პოლიტოლოგ **სოსო მანჯავიძის** განცხადებით, დასავლეთი, ამ შემთხვევაში, ევროკავშირის გარკვეულ ნაწილი ხვდება, რომ მოლაპარაკება უნდა აწარმოონ უშუალოდ რუსეთის პრეზიდენტთან, მაგრამ ამბობს, რომ ოპტიმისტურად არ არის განწყობილი.

„ერთი მხრივ, ეს არის ნაწილი, რომელიც შეძლება ხვდებოდეს, რომ ეს შეიძლება დამთავრდეს ძალიან ცუდად და კერძოდ, დამთავრდეს ატომური დაპირისპირებით. კარაგანოვმა თქვა, სხვათა შორის, რომ ესკალაციის სათავეში ბოლოს ჩანს ატომური აპოკალიფსი. მარტივია, ისინი რა პირობებსაც აყენებენ, ეს არის სუიციდი რუსეთის ხელმძღვანელობისთვის. მეორე მხრივ, უკრაინა, რომელიც იმყოფება პირდაპირი ზეგავლენის ქვეშ, არ აპირებს იმ პირობების შესრულებას, რომელსაც რუსეთი აყენებს. მესამე მხრივ, რუსეთის ხელისუფლებას გაუჭირდება დაუსაბუთოს სულ უფრო და უფრო რადიკალიზებულ მოსახლეობას, რომელიც უკვე თავისი ხელმძღვანელობის წინააღმდეგ გამოდის, რომ ამდენი მსხვერპლი გავიღეთ და არაფერი?!

ევროპელები ითხოვენ, რომ რუსეთმა გადაიხადოს რეპარაციები. ეს რომ ფიზიკურად შეუძლებელია, ხომ გასაგებია. ამის გარდა, იქ სხვადასხვა მიზნები და ამოცანები აქვთ სხვადასხვა ძალებს და უნდა ვიცოდეთ, რომ დაპირისპირების ერთი შრე არ არის. გეოპოლიტიკური და გეოეკონომიკური შრის გარდა, არსებობს სერიოზული ფინანსური ჯგუფების ინტერესი, რომ დღევანდელი უკრაინისა და რუსეთის გარკვეულ ტერიტორიაზე შეიქმნას სხვა სახელმწიფო, რომელსაც ეძახიან ახალ ხაზარეთს“ – აცხადებს For.ge-სთან საუბრისას **სოსო მანჯავიძე**.

თამთა ქარჩავა

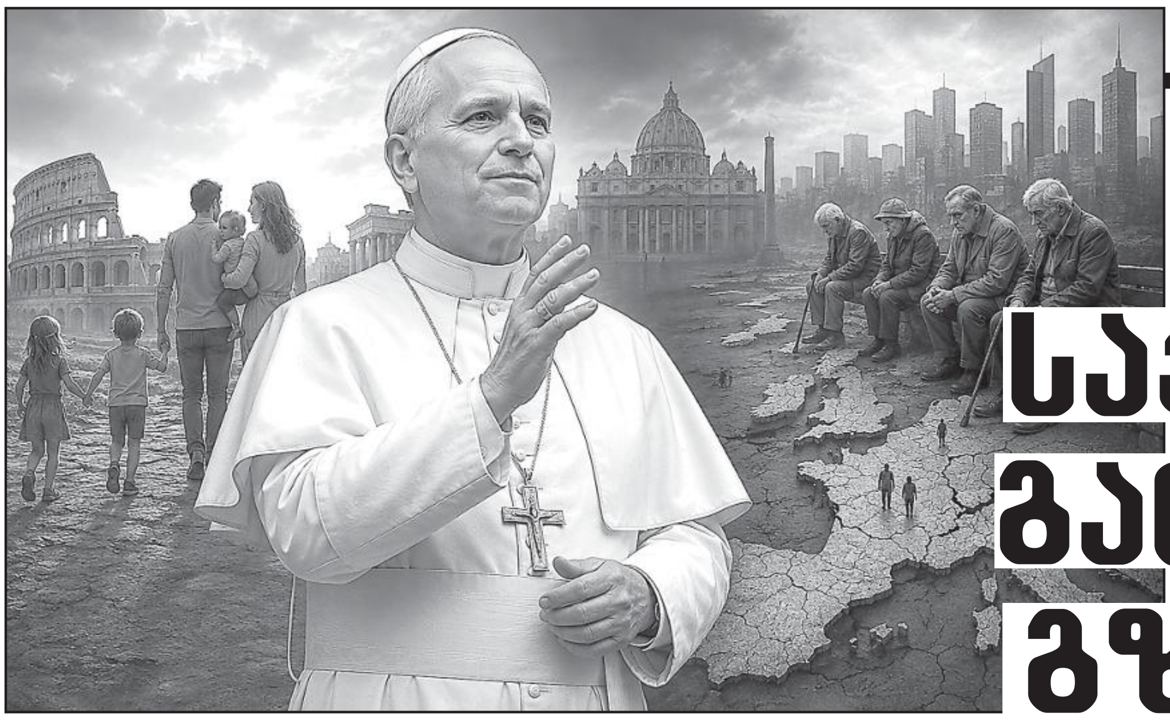

სიცოცხლის კოლაფსი

ევროპაც და საქართველოც განადგურების გზას ადგანან!

25 მაისს, ვატიკანში, რომის პაპამ ლეო XIV-მ ევროპარლამენტის დემოგრაფიის წევრებს მიმართა და გააფრთხილა, რომ ევროპა „ბებერ კონტინენტად“ გადაქცევის საფრთხის წინაშე დგას, თუმცა არა მდიდარი ისტორიის, არამედ მოსახლეობის მზარდი ასაკის გამო. წმინდა მამის სიტყვებით, შობადობის შემცირება და მოსახლეობის დაბერება „გადაუდებელი გამოწვევაა, რომელსაც პრაქტიკული გავლენა აქვს მილიონობით ადამიანსა და მათ ოჯახებზე“.

რომის პაპამ ევროპის დემოგრაფიულ კოლაფსს ცივილიზაციური და სულიერი კრიზისი უწოდა, რომელიც კონტინენტს განადგურებით ემუქრება

წმინდა მამამ ეს განცხადება იმავე დღეს გააკეთა, როცა დიდი ხნის ნანატრი ენციკლიკა Magnifica Humanitas გამოქვეყნდა, რომელიც ხელოვნური ინტელექტის ეპოქაში ადამიანის პიროვნების შენარჩუნებას ეძღვნება. როგორც სასულიერო და პოლიტიკურ წრეებში სრულიად მართებულად აღნიშნავენ, ევროპის თვალსაჩინო დემოგრაფიული კოლაფსი მხოლოდ ეკონომიკური პრობლემა არ არის – ეს ცივილიზაციური და სულიერი კრიზისია. საზოგადოება, რომელიც კარგავს რწმენას ადამიანის სიცოცხლის ფასეულობის მიმართ, საბოლოოდ ახალი სიცოცხლის შექმნის სურვილსაც კარგავს. თავისთავად ცხადია, რომ ახალი სიცოცხლის გარეშე ჩვენი ცივილიზაცია არსებობას შეწყვეტს.

ეს არის ცივილიზაციური კრიზისი, რომელმაც, პირდაპირ რომ ვთქვათ, უნდა შეაშინოს პოლიტიკის განმსაზღვრელი პირები და ქმედებისკენ უბიძგოს. თუმცა, წარსულში თუ ამჟამად შემოთავაზებულმა და გატარებულმა ვერცერთმა გადაწყვეტილებამ შედეგი ვერ გამოიღო. ისინი არც საკმარისად რადიკალური ყოფილა.

უნგრეთში პრემიერ-მინისტრმა **ორბანმა** სხვადასხვა ეკონომიკური სტიმული შემოიღო და ქვეყნის მშპ-ის 5% შობადობის გაზრდისკენ მიმართა, თუმცა შედეგები მაინც უმნიშვნელო აღმოჩნდა, თუ არ ჩავთვლით ქორწინებების რაოდენობის შესამჩნევ ზრდას.

საფრანგეთში პრემიერ-მინისტრ **მაკრონის** მცდელობა, აეწია საპენსიო ასაკი, პოლიტიკურ კატასტროფად იქცა.

მთელ ევროპაში შობადობის კოეფიციენტი კვლავ ბევრად ჩამორჩება მოსახლეობის აღწარმოების აუცილებელ დონეს. ქვეყნები, რომლებიც ოდესღაც ბავშვების ხმაურით იყვნენ სავსე, დაბერებული მოსახლეობის შესანარჩუნებლად სულ უფრო მეტად ხდებიან დამოკიდებული მასობრივ იმიგრაციასა და ხშირად არაჰუმანურ ავტომატიზაციაზე. ეს არ არის მყარი ან სასურველი სოციალური კონტრაქტი.

ამ კრიზისში ბრალის უდიდესი წილი თანამედროვე კულტურას ეკისრება. მედიაში, პოლიტიკასა და აკადემიურ წრეებში გავლენიანი პირები ქორწინებასა და შვილებს სულ უფრო ხშირად წარმოაჩენენ არა როგორც კურთხევას, არამედ როგორც პიროვნული თავისუფლების შეზღუდვას. ჩვენი კულტურა, რომელიც ეგოცენტრიზმსა და საკუთარ თავზე გადამეტებულ ყურადღებას ეძღვნება, ოჯახურ ცხოვრებას ჩამორჩენილ და დამამძიმებელ ტვირთად ხატავს. წმინდა მამამ მწვავედ გააკრიტიკა „**ოჯახზე ორიენტირებული პოლიტიკის წინააღმდეგობრივი მოთხოვნები, რომლებიც, პარალელურად, ხელს უწყობენ დედობის დისკრიმინაციას, აკანონებენ აბორტის უფლებას და ძირს უთხრიან ოჯახის შექმნის საფუძველს**“.

ეს წინააღმდეგობა დასავლეთის დემოგრაფიული რღვევის ქვაკუთხედია. მთავრობები თვალთმაქცურად გლოვობენ შობადობის შემცირებას, თუმცა ისეთ ეკონომიკურ და კულტურულ პირობებს ინარჩუნებენ, რომლებიც ოჯახის შექმნას თითქმის შეუძლებელს ხდის.

ეჭვგარეშეა, ხელისუფლება ყველაფერს ვერ გამოასწორებს. სახელმწიფოს არ შეუძლია ბრძანებითა და იძულებით გააჩინოს ესა თუ ის სოციალური ქცევა, თუმცა მას შეუძლია შექმნას ხელშემწყობი და არა კონტროლზე დაფუძნებული გარემო იმ სიკეთეებისთვის, რომელთა სტიმულირებაც სურს. სწორედ ეს არის აქ ხელისუფლების უპირველესი მოვალეობა, და მთავრობის შეთანხმებული და გრძელვადიანი მოქმედების გადაუდებლობის მნიშვნელობის გადაჭარბება შეუძლებელია. ევროპელებმა ეკონომიკური და კულტურული პოლიტიკის რადიკალური გარდაქმნით ომი უნდა გამოუცხადონ დემოგრაფიულ კრიზისს.

ჯანსაღი საზოგადოება ქმნის პირობებს, სადაც ქორწინება და ოჯახი რეალისტური, სტაბილური და მიმზიდველი არჩევანი ხდება როგორც კულტურული, ისე ფინანსური თვალსაზრისით. ახალგაზრდებს სჭირდებათ რწმენა, რომ ისინი შეძლებენ ბინის შეძენას და სტაბილური სამუშაო და ხელფასი ექნებათ, რაც ბავშვების რჩენის საშუალებას მისცემთ. სამშობიარო და ნატალური მოვლა კომერციულ საგნად ან ფუფუნების პროდუქტად არ უნდა იქცეს.

ისრაელში – ერთადერთ განვითარებულ ქვეყანაში, რომელიც შობადობას მოსახლეობის აღწარმოების დონეზე მაღლა ინარჩუნებს – ნატალური მოვლას სრულად სახელმწიფო აფინანსებს, ორსულობიდან მშობიარობის შემდგომ პერიოდამდე, ხოლო რეპროდუქციულ მკურნალობას სახელმწიფო სრულიად უფასოდ უზრუნველყოფს, ყოველგვარი კომერციული ინტერესის გარეშე.

თუ სახელმწიფო დაჟინებით მოითხოვს, რომ სოციალური დახმარება და შეღავათები მილიონობით არალეგალ იმიგრანტს მიაწოდოს, ნუთუ მას არ შეუძლია თავისი როლი აღიაროს მკვიდრი მოსახლეობის ყველაზე ფუნდამენტური საჭიროების დაკმაყოფილებაში – საკუთარი თავის აღწარმოებაში?

ახალგაზრდა თაობის შიშები, რაც აფერხებს ქორწინებასა და შვილის გაჩენას, უფრო ღრმა ფაქტორებს ეფუძნება, ვიდრე უბრალოდ რწმენის ნაკლებობას, თუმცა ესეც მნიშვნელოვანი და უდავო პრობლემაა. უძრავი ქონების მზარდი ფასი, ინფლაციური არასტაბილურობა, ეკონომიკური დაუცველობა, სოციალური ნდობის კოლაფსი და პოლიტიკური ფრაგმენტაცია – ეს ყოველივე „ზემოდან“ თავსმოხვეული რეალობაა. 25 წლის წყვილის მიერ ქორწინებისა და შვილების გაჩენის გადადება იმის გამო, რომ ბინის შეძენას ვერ ახერხებენ, სრულიად რაციონალური პასუხია იმ გარემოზე, რომელიც მუდმივობისა და სტაბილურობის მიმართ მტრულად განეწყო...

ათწლეულების განმავლობაში გაბატონებული იყო მენტალიტეტი, თითქოს ეკონომიკურ ზრდას ოჯახების შექმნასთან არაფერი აკავშირებს. ამ მიდგომით, სახელმწიფო მოქალაქეებს მხოლოდ წარმოებისა და მოხმარების უსულო იარაღად – მუშახელად და მყიდველებად – აღიქვამდა. იმის დავიწყებამ, რომ ადამიანები ცოცხალი თაობებისა და ტრადიციების მატარებლები არიან, საბოლოოდ სრულიად იმედგაცრუებული საზოგადოება მიიღო. ირონია იმაში მდგომარეობს, რომ თანამედროვე ევროპა, რომელიც ზღაპრულ სიმდიდრესა და უახლეს ტექნოლოგიებს ფლობს, ვეღარ ახერხებს ყველაზე ბუნებრივ რამეს – საკუთარი მოდგმის გაგრძელებას. მსოფლიოში უდიდესი ცივილიზაციის აკვანი ვეღარ არწმუნებს საკუთარ ახალგაზრდებს, რომ მომავალი იმდენად იმედის მომცემია, რომ შვილები გააჩინონ.

ბევრი მიზეზი არსებობს იმისა, რატომ აღმოჩნდა ევროპა და მთლიანად დასავლეთი დღევანდელ კრიზისში. რადიკალური მემარცხენე და რევოლუციური კულტურული ძალები მიზანმიმართულად მუშაობდნენ იმისათვის, რათა ადამიანი მოეწყვიტათ ოჯახური კავშირებისგან, საზოგადოებრივი ვალდებულებებისა და უზენაესი, სულიერი ფასეულობებისგან. თუმცა უნდა გვჯეროდეს: თუ სახელმწიფო პოლიტიკამ, კულტურულმა გავლენამ და ინტელექტუალურმა ტენდენციებმა შეასუსტა ქორწინება და ოჯახური ცხოვრება, მაშინ სწორედ ამავე ბერკეტებს შეუძლიათ მათი აღორძინება.

ყველაფერზე მეტად ევროპას სჭირდება, რომ მისმა პოლიტიკოსებმა რადიკალური ნაბიჯები გადადგან მყარი ოჯახებისა და მრავალშვილიანობის კულტურის შესაქმნელად – ისეთი გარემოს დასამკვიდრებლად, სადაც წყვილებს შეეძლებათ სტაბილურად უზრუნველყონ მომავალი თაობები, დედობა დაცული იქნება, ხოლო შვილების გაჩენა აღარ იქცევა გაუსაძლის ფინანსურ ტვირთად. ისტორიას ახსოვს შემოჭრისა და დაპყრობის გზით ცივილიზაციების კოლაფსის ბევრი მაგალითი, თუმცა გაცილებით იშვიათი და, შესაძლოა, ბევრად ტრაგიკულია ისეთი ცივილიზაციები, რომლებსაც უბრალოდ აღარ სჯერათ საკუთარი თავის და მომავალი თაობის გაჩენის სურვილს კარგავენ!..

ახალგაზრდა თაობის შიშები, რაც აფერხებს ქორწინებასა და შვილის გაჩენას, უფრო ღრმა ფაქტორებს ეფუძნება, ვიდრე უბრალოდ რწმენის ნაკლებობას, თუმცა ესეც მნიშვნელოვანი და უდავო პრობლემაა. უძრავი ქონების მზარდი ფასი, ინფლაციური არასტაბილურობა, ეკონომიკური დაუცველობა, სოციალური ნდობის კოლაფსი და პოლიტიკური ფრაგმენტაცია — ეს ყოველივე „ზემოდან“ თავსმოხვეული რეალობაა. 25 წლის წყვილის მიერ ქორწინებისა და შვილების გაჩენის გადადება იმის გამო, რომ ბინის შეძენას ვერ ახერხებენ, სრულიად რაციონალური პასუხია იმ გარემოზე, რომელიც მუდმივობისა და სტაბილურობის მიმართ მტრულად განეწყო...

ფასდაუდებელი ღვაწლი რუდიგერ ანდრესენისა...

20 წელი □ საქართველოს საუნივერსიტეტო სწავლების სამსახურში!

ჩვენი წინაპარი უხსოვარი დროიდან, ყოველ დილაუთენიას მადლიერების გამოხატვით იწყებდა და საკუთართან ერთად, უცხოთა მშვიდობას და სიკეთეს ავედრებდა უფალს!

მშვიდობა იდგა და ბედნიერი ადამიანებიც მრავლობდნენ ქვეყანაზე მაშინ. გამოხდა ხანი, ფერი იცვალა სამყარომ, მასთან ერთად ადამიანებმაც!

ვერც ჩემი სამშობლო გადაურჩა ჟამთა სიავეს. განსაკუთრებით დამოუკიდებლად არსებობაში ახალფეხადგმულ საქართველოს შეეხო იგი საგანგებოდ მტკივნეულად.

გასული საუკუნის 90-იანი წლების მოვლენების ანალიზი არ არის ჩვენი საუბრის თემა, მაგრამ მას გვერდს მაინც ვერ ავუვლით. მომსვლელ-მომკითხავი საქართველოს არ აკლდა მაშინ, რაც სტუმართმოყვარე ქართველს თავიდან დიდ სიხარულს ანიჭებდა, მოგვიანებით გაირკვა, რომ ისე არ იყო ყველაფერი, როგორც მას წარმოედგინა:

უამრავ განსაცდელთა შორის, რთული და ძნელად ამოსაცნობი გახდა სტუმრად მოსული მტერი და მოყვარე.

ქვეყანაში არსებული სამართლებრივი დეფიციტის და კრიმინალური ელემენტების სიჭარბის მიუხედავად, თბილისის აეროპორტში საქმიანი სტუმრების მოზღვავება ჩვეულებრივი მოვლენა იყო. სახელმწიფო და კერძო საინფორმაციო საშუალებები ხარბად აშუქებდნენ „საქართველოს ასაშენებლად“ ჩამოსული უცხოელი □ბიზნესმენების□ გეგმებს, რომელთა განხორციელებას, თითქოს წინ არაფერი ედგა, გარდა მასპინძლის თანხმობისა, მაგრამ...?

სწორედ ამ დროს, მრავალთა შორის გამოჩნდა კაცი, რომელსაც არც ფული და ოქრო-ვერცხლი ჩამოუტანია საქართველოში და არც ქვეყნის აშენებას შეჰპირებია ვინმეს, არამედ იმ დროს ყველასგან მივიწყებული, აბუჩად აგდებული □წიგნისკენ!, განათლებისკენ□! მიანიშნა დამხდურებს!

არადა, იმ დროს უზომოდ მომრავლებული □უნივერსიტეტების□ და □აკადემიების□ ქვეყანაში, ერთი შეხედვით პროვოკაციას უფრო ჰგავდა □წიგნსა და განათლებისკენ მინიშნება, სხვა უცხოელების წინადადებებთან შედარებით და განწირული ჩანდა იგი, მაგრამ დრომ და ოცი წლის მანძილზე დაუღალავმა შრომამ არნახული შედეგი გამოიღო!

პროფესორი რუდიგერ ანდრესენი ჰქვია იმ უჩვეულო უცხოელს, რომელიც 17 ივნისს 90 წლის გახდება!

მას შემდეგ, ოცდარვა წელი გავიდა, ორი ქვეყნის, გერმანიისა და საქართველოს ერთგული პროფესორის ბიოგრაფიაში კი ასეთი ჩანაწერი გაჩნდა:

□კილის მეოთხე თაობის მკვიდრი რუდიგერ ანდრესენი, კილის როგორც ნგრევის, ასევე აღდგენა-რეკონსტრუქციის მომსწრეა. თავდაპირველად პრაქტიკოსი ბიზნესმენი, მოგვიანებით გერმანიის სხვადასხვა უნივერსიტეტში ასწავლიდა. ყოველთვის ასწრებდა დროს და არსებულის მიღმა იყურებოდა.

ბოლო 20 წლის განმავლობაში ის საქართველოში ცხოვრობდა და ასწავლიდა.

□კილის ციხის□მეგობრებთან ერთად, მისი მიზანია კილის მომხიბვლელი წარსული უფრო თვალსაჩინო გახადოს და ისტორიული ცენტრი ახლადშექმნილ ქალაქის ცენტრს შეუერთდეს. 1993 წელს, ბრანდენბურგის მიწაზე, კოტბუსის ლაუზიტცის გამოყენებითი მეცნიერებების უნივერსიტეტმა რუდიგერ ანდრესენი ბიზნეს- ადმინისტრირების, ბუღალტერიისა და კონტროლის C3 კატეგორიის პროფესორად დანიშნა, სადაც 1994 წლამდე ასწავლიდა, ბერლინ-კარლსჰორსტში მოღვაწეობის პარალელურად. იმავე წელს, იგი დაბრუნდა ტექნოლოგიებისა და ეკონომიკის გამოყენებითი მეცნიერებების უნივერსიტეტში, მიიღო ბიზნესის ადმინისტრირების, ბუღალტერიისა და კონტროლის C3 კატეგორიის პროფესორის თანამდებობა და იქ 2001 წლამდე დარჩა.

ზემოხსენებული პროფესორობის პარალელურად, 1997 წლიდან ასწავლიდა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის (GTU) გერმანულენოვან ეკონომიკისა და სამართლის ფაკულტეტზე თბილისში. 2001 წელს □ბერლინ მიტტეში□პენსიაზე გასვლის შემდეგ, GTU-ს აკადემიურმა საბჭომ იგი ეკონომიკისა და ბიზნესის ადმინისტრირების სპეციალური საკითხების სრულ პროფესორად დანიშნა. 1998 წელს უნივერსიტეტმა მას საპატიო დოქტორის წოდება მიანიჭა, რომელიც 1999 წელს შლეზვიგ-ჰოლშტაინის მიწის განათლების, მეცნიერების, კვლევისა და კულტურის მინისტრმა გერმანულ აკადემიურ წოდებად აღიარა. 2007 წლიდან 2010 წლამდე მან საქართველოში, ზუგდიდის თავისუფალ უნივერსიტეტში, პროფესორობის ფარგლებში გერმანულენოვანი ფაკულტეტი დააარსა. ამ უნივერსიტეტმაც მიანიჭა მას საპატიო დოქტორის წოდება. ამას მოჰყვა კიდევ ერთი პროფესორის თანამდებობა. 2008 წლიდან, სხვა პედაგოგიურ საქმიანობასთან ერთად, იგი სრული პროფესორის თანამდებობაზე ასწავლიდა თბილისის გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტში. 2018 წელს, საქართველოში 20 წელზე მეტი ხნის სწავლების შემდეგ, ის საბოლოოდ დაბრუნდა მშობლიურ კილში.

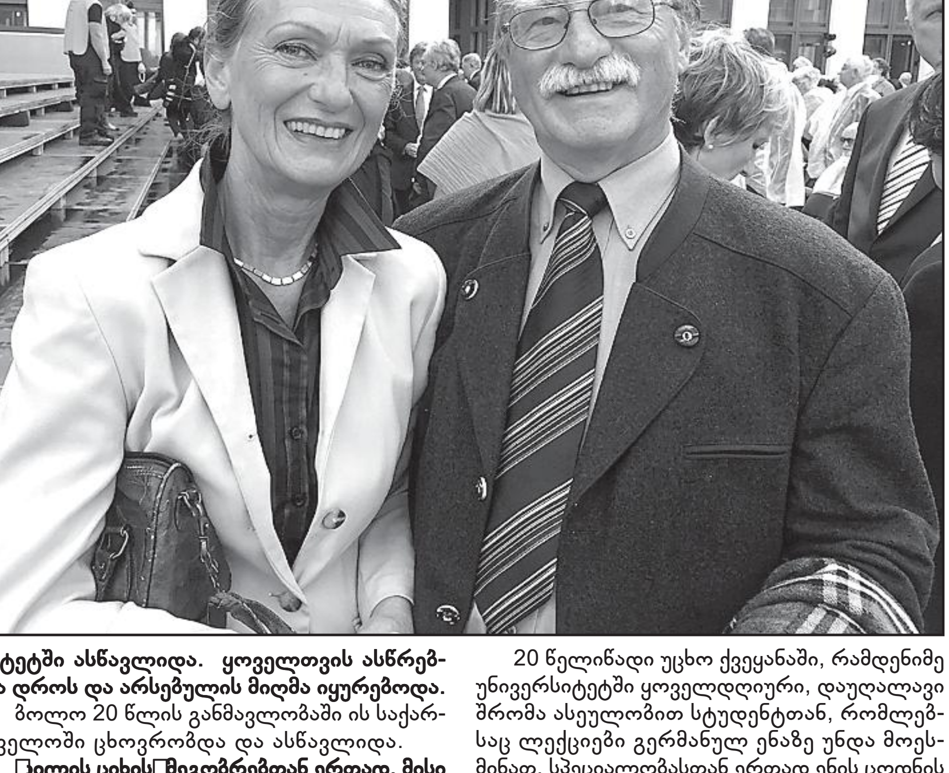

20 წელიწადი უცხო ქვეყანაში, რამდენიმე უნივერსიტეტში ყოველდღიური, დაუღალავი შრომა ასეულობით სტუდენტთან, რომლებსაც ლექციები გერმანულ ენაზე უნდა მოესმინათ, სპეციალობასთან ერთად ენის ცოდნის ხარისხიც უნდა გაეუმჯობესებინათ.

□□დიდად საინტერესო იყო ეს პროცესი□, ამბობს **ბატონი რუდიგერი,** ქართულ უნივერსიტეტებში გატარებული ოცწლიანი სამსახურის გახსენებისას.

□ყველა მეკითხება, როგორ ვახერხებდი ქართული ენის არმცოდნე პროფესორი, ხშირ შემთვევაში, ურთულესი სასწავლო მასალის სტუდენტებისთვის გასაგებად მიტანას?

□სწორედ ეს არის მნიშვნელოვანი, მე ხომ უცხო ქვეყნის უნივერსიტეტში, გერმანულენოვან ფაკულტეტზე ვასწავლიდი. თავიდანვე გადავწყვიტე ქართული არ მესწავლა, რომ სტუდენტები მეიძულებინა გერმანული ესწავლათ იმ დონეზე, რომ მოსმენილის თავისუფლად აღქმა შეძლებოდათ და ასე, სასწავლო მასალასთან ერთად გერმანულსაც წარმატებით ეუფლებოდნენ.□

ერთხელ ჩემს შეკითხვაზე:

□ოცი წელი საქართველოში იცხოვრე და იგი სტუდენტებთან ერთად გაატარე, არ ნანობ, რომ ქართული არ ისწავლე?

დაუფიქრებლად მიპასუხა:

□რა თქმა უნდა, ვნანობ, მაგრამ მიღწეული შედეგით უაღრესად კმაყოფილი ვარ. მე რომ ქართული მესწავლა, ჩემი სტუდენტები გერმანულს ვერ ისწავლიდნენ და ჯობია, ისევ მე ვინანო, ვიდრე მათ, ვისაც ეს 20 წელი მივუძღვენი!

□მეამაყება, რომ ამ ხნის მანძილზე მე მარტო არ ვყოფილვარ.

□ჩემს გვერდით იდგნენ ადამიანები, რომლებმაც პირველი დღიდანვე ნდობა გამომიცხადეს. ეს განსაკუთრებით ზუგდიდს ეხება, სადაც □ზუგდიდის დამოუკიდებელ უნივერსიტეტში□ გერმანულენოვანი ფაკულტეტი გავხსენით. 2008-2010 წლებში, ყოველ ხუთშაბათს, თბილისიდან ზუგდიდისკენ მიწევდა მგზავრობა, სადაც პარასკევს, შაბათს და კვირას უწყვეტი სასწავლო პროცესი ტარდებოდა მანამ, სანამ მაშინდელი საქართველოს მთავრობა, ქართული და ინგლისურენოვანი ფაკულტეტების გარდა ყველა დანარჩენის არსებობას აკრძალავდა.

□ საგანგებო პატივი მინდა მივაგო ჩემს მაშინდელ კოლეგებს და მეგობრებს, რომლებიც გვერდში მედგნენ და ცოცხლები არ არიან : პროფესორები, ბატონები **ჯემალ პაჭკორია, გრიგოლ ხვიტია,** საქართველოს ყოფილი პრემიერ-მინისტრი, ბატონი **ოთარ ფაცაცია,** საქართველოს პარლამენტის წევრი, ბატონი **გრიგოლ ქობალია.**

□ ასევე საგანგებო მადლობა მინდა გადავუხადო ჩემს ხუთასამდე სტუდენტს, რომლებმაც ჩემთან ერთად, ურთულესი საუნივესიტეტო სწავლების კურსი გაიარეს, წარმატებით დაიცვეს დიპლომი და დღეს ყველა მათგანი, საქართველოსა და მის ფარგლებს გარეთ მაღალანაზღაურებად და საპასუხისმგებლო თანამდებობებზე მუშაობენ. ვამაყობ რომ, მათმა ნაწილმა წარმატებული სამეცნიერო კარიერა მოიწყო!

ჩემს ბოლო კითხვაზე:

□რას ფიქრობთ, საქართველოში გატარებული, წარმატებული 20 წელიწადი მარტო რუდიგერ ანდრესენის დამსახურებაა?

მისთვის ჩვეული ღიმილით მიპასუხა:

□რა თქმა უნდა, არა. ქართველი მეგობრების შესახებ უკვე მოგახსენეთ. რომ არა, ჩემი დიდი ოჯახი, სადაც ხუთი მეცნიერებათა დოქტორი ვცხოვრობთ, მათ შორის, განსაკუთრებით ჩემი მეუღლე – კორდელია ანდრესენის თანადგომა, რომელიც მთელი ამ ხნის განმავლობაში მაღალი პასუხისმგებლობის თანამდებობებზე მუშაობდა გერმანიაში, მე ამ წარმატებას ვერ მივაღწევდი!

□გერმანიასთან ერთად, საქართველო ჩემი მეორე სამშობლოა, სადაც როგორც ზემოთ ვახსენე, ხუთასზე მეტი, დიპლომიანი სულიერი შვილი და უამრავი მეგობარი მეგულება.

□დიდი მადლობა და ულევი წარმატებები ყველა მათგანს!

□ჩემი ასაკის მოგყაროთ ღმერთმა ყველა თქვენგანი!

ასეთია ჩვენი იუბილარი □ 90 წლის რუდიგერ ანდრესენი!

მეტი რა დაგვრჩენია, ჩვენც კიდევ ერთხელ მივულოცოთ ბატონ რუდიგერ ანდრესენს 90 წლის იუბილე და 100 წლის ბარიერის გადალახვა საქართველოში ვუსურვოთ!

* * *

P. S. წერილის დასაწყისში ვახსენე:

□ჩვენი წინაპარი, ღმერთისადმი მადლიერების გამოხატვით იწყებდა ყოველ დილაუთენიას!

□ამიტომაც დაგვანათლა ღმერთმა მადლიერების გრძნობა ცხოვრების წესად.

წერილის დასასრულს, ქართულად მოგმართავთ, ბატონო რუდიგერ!

□ ქვეყნის წარმატებული განვითარებისთვის, არ არსებობს განათლებაზე უფრო მნიშვნელოვანი საინვესტიციო სფერო კაცობრიობის ისტორიაში, რაც საქართველოში თქვენი მოღვაწეობით თვალსაჩინო გახადეთ!

ეს გახსენება, მადლიერების გამოხატულებად მიიღეთ ჩვენი სამშობლოსგან, თქვენგან გაწეული ოცწლიანი, ფასდაუდებელი საქმიანობის პასუხად!

დავით ქობალია,

საპატიო დოქტორი, ჟურნალისტი. ევროპის ხალხთა გამაერთიანებელი ჰუმანიტარული, მხედრული ორდენის ლურჯ ბაბთაზე □**Cordon Bleu du Saint Esprit**□ საპატიო წევრი, საქართველოში გერმანული კულტურული მემკვიდრეობის მოძიებისა და მოვლა-პატრონობის ფონდ □**Elisabetthal**□-ის დამფუძნებელი.

ერთ დროს ყველაზე „ენერგიული“ ჟურნალისტის მერაბ ბერაძის ქრისტიანული თხოვნა

პარტია „ქართული ოცნების“ საპატიო თავმჯდომარეს, ბატონ ბიძინა ივანიშვილს

ბატონო ბიძინა!

მე ათწლეულების განმავლობაში „ენერგიულ“ ჟურნალისტად მომიხსენიებდნენ. ახლა კი რა გითხრათ? 90 წელს მიტანებულ კაცს ფიზიკური ენერგიისა ბევრი არაფერი შემრჩენია, ერთადერთი, რითაც შემიძლია თავის მოწონება, ის გახლავთ, რომ ჩემი ქვეყნის, „ცა – ფირუზ, ხმელეთ – ზურმუხტის“ სიყვარული და მისთვის ულაპარაკოდ თავგანწირვა შემიძლია, კიდევ ის, რომ ვრჩები ჩვენი დედაეკლესიის მრევლად და მიხარია, რომ წლეულს აღვნიშნავთ ივერთა მიწაზე ქრისტიანობის დამკვიდრების 1700 წლისთავს.

ჩემი თქვენდამი გამოგზავნილი ეს „ეპისტოლეც“ ამ ბრწყინვალე დღესასწაულის კონტექსტში მოიაზრება. და უფრო მეტიც, ჩემი წერილის პათოსი მთლიანად ამ გრანდიოზული თარიღის გააზრებითაა განპირობებული.

მიხარია, რომ ვამართლებ ძველისძველ სიბრძნეს: ჭკუა თავშია და არა ხანში!..

საქმე ისევ და ისევ ჩვენს პატრიარქს, უწმინდესსა და უნეტარეს ილია მეორეს ეხება. მიჭირს, ძალიან მიჭირს მასზე წარსულ დროში ლაპარაკი და არც ვლაპარაკობ.

ჩემი სათხოვარი თქვენთან კი ის არის, რომ როგორ დამშვენდებოდა 1700-წლოვან იუბილეს ილია მეორის ძეგლის დადგმა, თანაც ჩვეულებრივი ძეგლისა კი არა...

ჩვენი პატრიარქი ხომ სრულიად საქართველოს მფარველი გახლდათ, ქართული მიწის თითოეული გოჯის ქომაგი და შემწე... ეს არაერთხელ დაუმტკიცებია. როგორც მაცხოვარმა გააცოცხლა ოთხი დღის მკვდარი ლაზარე, სწორედ ისე წამოაყენა ფეხზე ილია მეორემ ჩვენი დედაეკლესია. თუნდაც ის ფაქტი რად ღირს, რომ როდესაც 2008 წლის აგვისტოში იმდროინდელი ხელისუფლებისაგან შეჭირვებული და გონებადაბინდული ქართველობა „ძლევამოსილ გამარჯვებას“ ზეიმობდა, ჩვენი პატრიარქი საკუთარი ხელით აპატიოსნებდა სამაჩაბლოს მიწაზე უმოწყალოდ და უღვთოდ შეწირული გმირი ქართველი ბიჭების ცხედრებს.

ამიტომაც თუ ძეგლი დაიდგმება და ეს თქვენ და ქართულ სახელმწიფოს არ უნდა გაუჭირდეს, ის წრეზე უნდა ბრუნავდეს და ყველას უნდა ამცნობდეს, რომ ჩვენი ბრძენი მოძღვარი ახლა უკვე ზეციური საქართველოდან იცავს ღვთისმშობლის წილხვდომილ ქვეყანას, მის მაჯისცემას აკვირდება და არავის მისცემს ქრისტიანობის ერთ-ერთი ბასტიონის იავარქმნის უფლებას.

ბატონო ბიძინა!

თუ ამ ბარათმა თქვენამდე მოაღწია და ღვთის შეწევნით ალბათ მოაღწევს კიდეც, ვიმედოვნებ, რომ ის არ დარჩება თქვენთვის ჩვეული გულისხმიერებისა და ყურადღების გარეშე.

ღრმა პატივისცემითა და მოწიწებით

მერაბ ბერაძე,

ნიკო ნიკოლაძის სახელობის პრემიის ლაურეატი,
საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი,
თბილისის საპატიო მოქალაქე.

„მე მომავალში“: გამარჯვებულთა დაჯილდოება

საქართველოს განათლების, მეცნიერებისა და ახალგაზრდობის სამინისტროს, შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და საგანმანათლებლო დაწესებულების მანდატურის სამსახურის ერთობლივი კამპანიის „მე მომავალში“ ფარგლებში გამარჯვებული მოსწავლეების დაჯილდოების ცერემონია გაიმართა.

გამარჯვებულ მოსწავლეებს ჯილდოები საქართველოს განათლების, მეცნიერებისა და ახალგაზრდობის მინისტრის მოადგილემ **თამარ მახარაშვილმა**, საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილემ **ალექსანდრე დარახველიძემ**, საქართველოს სპორტის მინისტრის მოადგილემ **ირაკლი დოლაბერიძემ**, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლებისა და სპორტის მინისტრის მოადგილემ **ირაკლი აბულაძემ** და საგანმანათლებლო დაწესებულების მანდატურის სამსახურის უფროსმა **პავლე მაჭარაშვილმა** გადასცეს.

„კამპანიის მე მომავალში“ ფარგლებში გამართული ესეების, კომიქსების, ლოგოს შექმნის, ასევე სპორტულ აქტივობებსა და სხვადასხვა კონკურსში სულ 56 გამარჯვებული მოსწავლე გამოვლინდა. პროექტის პირველ და მეორე ეტაპებზე კი კონკურსში 160 საჯარო და 2 კერძო სკოლის 7 500-ზე მეტი მოსწავლე მონაწილეობდა.

„სხაპასხუპით“ გავლილი ძვირფასი წლები...

დავით ასკურავა პაწა შეგვიბერდა...

როგორც ბატონი დავითი ამბობს „დავბადებულვარ 1935 წლის 15 ივნისს. დაბადების ადგილს ასე სხაპასხუპით ვერ გეტყვით, რადგან დედაჩემს ჩემზე ფეხმძიმობისას თავის სახლში მოუსურვებია სტუმრობა. პატარა შეცდომაც მოსვლია გათვლაში, თანაც ჩემი დაუდგრომელი ხასიათი რომ ვიცი, ცხრა თვეს ნამდვილად ვერ მოვიცდიდი მოკუნტული. ასე თუ ისე, მოვევლინე ამ ქვეყანაზე“ და... აგერ კი მოთვალა 91 წელი. ამ წელსაც კარგად მიითვლის.

გაჩენის დღიდან ფეხდაფეხ დასდევს მოუსვენრობა. არის ხუთ ათეულზე მეტი წიგნის ავტორი, თანაც სამი მათგანი საქართველოს ფარგლებს გარეთ აღსრულებულ წმინდანებს – ანთიმოზ ივერიელს, ქეთევან წამებულს და გრიგოლ ფერაძეს მიუძღვნა. ასე რომ, ვალი სათავისოდაც გადახდილი აქვს და სამღვდელოსიც. ასაკით, მეხსიერებით და სიკეთის ქმნის სურვილით ნამდვილად ვერავინ გაეჯიბრება, არადა გასაჯიბრებელიც თითქმის აღარავინ შემორჩა. როგორც სტატისტიკა გვამცნობს, მისი ასაკის ათასიდან მხოლოდ ხუთია დარჩენილი, ასე რომ ხუთეულში გავიდა.

რა გააკეთა ამ ხნის განმავლობაში? წიგნებზე მოგახსენეთ. მისმა მართალმა შემოქმედებამ კარგა ხანია მკითხველთა გულში გამორჩეული ადგილი დაიმკვიდრა. საქართველოს აწმყო და მომავალი მისი შემოქმედების დედააზრია წარსულზე დაფუძნებული. თესა სიკეთეც, რაც შეეძლო და გამოუვიდა კიდეც. ერთი წამით არ ივიწყებს ლანჩხუთსა და ლანჩხუთელებს. უმთავრეს მიღწევად კი ორ მოვლენას მიიჩნევს, რომ არის ლანჩხუთის საპატიო მოქალაქე და ილია ჭავჭავაძის სახელობის პრემიის ლაურეატიც, თუმცა გარდა ამისა, არის აკაკი წერეთლის, გალაკტიონ ტაბიძის, გრიგოლ აბაშიძის პრემიების ლაურეატიც, ქართული კულტურის ამაგდარი, რესპუბლიკის დამსახურებული ჟურნალისტი. სიცოცხლე ფასდაუდებელი განძია ღვთისგან ბოძებული. ლამაზ დღეს გილოცავ, ძვირფასო მეგობარო! გისურვებ დღეგრძელობას, შემოქმედებით წარმატებას, დიდხანს ისმოდეს თქვენი ხმა საქართველოში თქვენს შემოქმედებასთან ერთად!..

დარეჯან ბიწაძე,

ქართული კულტურის ამაგდარი,
ა(ა)იპ შემოქმედებითი საზოგადოება „სამებას“ თავმჯდომარე, ლანჩხუთის შემოქმედთა მუზეუმის მენეჯერი.

ულალატო კაცი ვიქტორ რცხილაძე

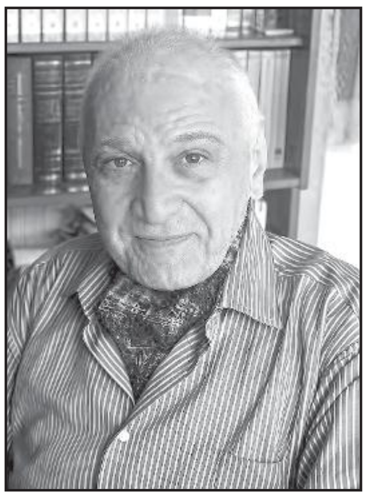

10 მარტს 85-ე დაბადების დღე მიულოცეს ახლობლებმა. ავადმყოფობდა, ჯანმრთელობის პრობლემები ჰქონდა. ახლახან ყველაფერ ამას შვილის – გულბაათის დაპატიმრება მოჰყვა!..

გაუუარესდა ჯანმრთელობის მდომარეობა, ბუნებრივია, განიცადა შვილის პატიმრობა და, სამწუხაროდ, 12 ივნისს, გამთენიისას, აღესრულა ბატონი ვიქტორ რცხილაძე – ცნობილი ქართველი თეოლოგი, ისტორიკოსი, მწერალი, ფილოსოფოსი, „ადამიანის უფლებათა დაცვისა“ და „ჰელსინკის ჯგუფის“ ერთ-ერთი დამაარსებელი, ზვიად გამსახურდიას და მერაბ კოსტავას მეგობარი და თანამებრძოლი, დისიდენტი, მრავალი საინტერესო სტატიის ავტორი გაზეთისა „ერი“, რომელსაც მეც ვხელმძღვანელობდი.

დაიბადა თბილისში, 1941 წლის 10 მარტს. 1964 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნიერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტი. 1966-1970 წლებში იყო ისტორიის მასწავლებელი სკოლაში; 1970-1975 წლებში – ძეგლთა დაცვის სამმართველოს განყოფილების გამგე; 1975-1976 წლებში – „ადამიანის უფლებათა დაცვისა“ და „ჰელსინკის ჯგუფის“ ერთ-ერთი დამაარსებელი, რის გამოც გადაასახლეს ყაზახეთში. გადასახლებიდან დაბრუნებულმა მუშაობა დაიწყო თბილისის სახელმწიფო მუზეუმში მეცნიერ თანამშრომლად. ამავე დროს მოღვაწეობდა ქართული მართლმადიდებლური ეკლესიის ჟურნალში „საღვთისმეტყველო კრებული“, რომელშიც 1982 წლიდან აქვეყნებდა თარგმანებსა და ორიგინალურ თხზულებებს რელიგიის ფსიქოლოგიისა და საღვთისმეტყველო საკითხების შესახებ. 1988-1990 წლებში მერაბ კოსტავასთან ერთად გამოსცემდა ჟურნალს „მელი ჭეშმარიტი“. 1990-1991 წლებში, უნივერსიტეტის ფილოსოფიის ფაკულტეტის მიწვევით, თეოლოგიის ისტორიაში კითხულობდა ლექციებს. 1992 წლიდან, პირველი პარლამენტის შექმნამდე, ყოფილი დისიდენტი სახელმწიფო საბჭოს წევრი ხდება. იყო მის მიერვე დაარსებული ჟურნალის, „რელიგიის“, რედაქტორი; ა. ბრუნერის „ფილოსოფიის ძირითადი საკითხების“ გერმანულიდან თარგმნისთვის მიღებული აქვს ილია ჭავჭავაძის სახელობის ქართულ-ევროპული ინსტიტუტის საგანგებო პრემია (1994). ვიტორ რცხილაძე რამდენიმე წლის განმავლობაში იყო საქართველოს პოლიგრაფიისა და საგამომცემლო საქმის კორპორაციის თავმჯდომარე. არის რომანების, ესეების, კრიტიკული წერილების, სამეცნიერო შრომების ავტორი.

ღირსეული, მამულისთვის გულანთებული პატრიოტი ქალ-ვაჟი.

ვიქტორ რცხილაძის სახით ქართულმა სამეცნიერო საზოგადოებამ დაკარგა უდიდესი ერუდიციის მქონე მკვლევარი, არაჩვეულებრივი პედაგოგი,სტუდენტების უსაყვარლესი ლექტორი და უზადო რეპუტაციის მქონე მამულიშვილი. უდიდესი განათლება, რომელიც მან საკუთარი ქვეყნის ისტორიის შესწავლასა და დაცვას მოახმარა, შერწყმული იყო მის უშიშარ, მებრძოლ სულთან.

ვიქტორ რცხილაძე გახლდათ ულალატო, სულიერად ამაღლებული ადამიანი. ვუსამძიმრებთ მის ძვირფას მეუღლეს, ქალბატონ ზეინაბს, შვილებს – თამარს და გულბაათს, ნათესავ-ახლობლებს, ასევე, ბატონი გულბაათის მეგობრებს, თანამებრძოლებს და მხარდამჭერებს. თქვენი სახელი და სამშობლოს წინაშე გაწეული ღვაწლი არასოდეს მიეცემა დავიწყებას.

მეგობრები

განსვენებულის გოლო პანაშვიდი გაიმართება დღეს, 15 ივნისს, მისამართზე: დავით ყიფიანის 4, მე-3 კორპ. მე-3 სართული. გამოსვენება 16 ივნისს, 15 სთ. დიდუბის (პანთეონთან) ეკლესიიდან. დაკრძალვა დიღმის სასაფლაოზე.

„დიდი ზავი“ თუ გლობალური აფეთქების წინა–თამაში?

ახლო აღმოსავლეთში მიმდინარე ფართომასშტაბიანი ომის ფონზე, რომელიც თებერვალში აშშ-ის და ისრაელის მასობრივი იერიშებითა და უზენაესი ლიდერის ალი ხამენეის ლიკვიდაციით დაიწყო, ბოლო 24 საათი ყველაზე დრამატული და წინააღმდეგობრივი აღმოჩნდა. ვაშინგტონსა და თეირანს შორის ურთიერთობამ პიკურ, არაპროგნოზირებად ფაზას მიაღწია. დასავლური მედია — **Financial Times, The Guardian, Axios** და **Politico** — აქტიურად აშუქებს აშშ-ის პრეზიდენტის დონალდ ტრამპის მკვეთრად ცვალებად რიტორიკას, ჰორმუზის სრუტეში სამხედრო ესკალაციას და ევროპაში დაგეგმილ საიდუმლო მოლაპარაკებებს.

ბოლო ჟამს მსოფლიო დონალდ ტრამპის კლასიკური, თუმცა რეკორდულად რადიკალური „ვაჭრობის ხელოვნების“ მოწმე გახდა. თეთრი სახლის ლიდერმა საათების ინტერვალით ორი აბსოლუტურად განსხვავებული განცხადება გააკეთა.

თავდაპირველად ტრამპმა მკაცრი გაფრთხილება გაავრცელა, სადაც ირანის ნავთობის ინფრასტრუქტურის, კერძოდ, ხარგის კუნძულის (ირანის მთავარი ნავთობტერმინალის) ხელში ჩაგდებითა და უმძიმესი სამხედრო იერიშებით დაიმუქრა:

„თუ თეირანი გლობალურ შანტაჟს არ შეწყვეტს, აშშ მზად არის მიაყენოს უმძიმესი დარტყმა ირანის ნავთობისა და გაზის ბაზარს. ჩვენ სრულ კონტროლზე ავიყვანთ მათ სტრატეგიულ ობიექტებს“, — განაცხადა **ტრამპმა**.

თუმცა, სულ რამდენიმე საათში, პრეზიდენტმა საკუთარ პლატფორმაზე (**Truth Social**) სენსაციური განცხადება გამოაქვეყნა და აღნიშნა, რომ დაგეგმილი სამხედრო დაბომბვები პირადად მან გააუქმა, რადგან მხარეები „**დიდ ზავს**“ მიუახლოვდნენ:

„**მე გავეცი ბრძანება დაგეგმილი საჰაერო იერიშების შეჩერების შესახებ. ვაშინგტონი და თეირანი ძალიან ახლოს არიან ისტორიულ, დიდ შეთანხმებასთან (Great Settlement), რომელიც, შესაძლოა, უკვე ამ უქმეებზე ევროპაში გაფორმდეს. ომი არავის სჭირდება**“, — წერს **ტრამპი**.

ირანის კრიზისის ყველაზე დრამატული დღეები...

თეირანის პასუხი და ისრაელის ხისტი პოზიცია

ირანის ოფიციალური უწყებები ტრამპის ოპტიმიზმს ფრთხილი სკეპტიციზმით შეხვდნენ. ირანის საგარეო საქმეთა სამინისტროს სპიკერმა, ესმაილ ბაღაიმ მიანიშნა, რომ ამერიკის პრეზიდენტი მოვლენებს უსწრებს და საბოლოო დოკუმენტი ჯერ მზად არ არის.

„საბოლოო შეთანხმება მიღწეული არ არის. ირანი არ დათმობს თავის სუვერენულ უფლებებსა და უსაფრთხოების გარანტიებს“ — განაცხადა მინისტრმა.

პარალელურად, ვაშინგტონის ამ დიპლომატიურმა მანევრებმა სერიოზული შეშფოთება გამოიწვია იერუსალიმში. ისრაელის თავდაცვისა და პოლიტიკური ელიტა ღიად ეწინააღმდეგება თეირანისთვის სანქციების ნებისმიერ შემსუბუქებას. ისრაელის მთავრობის კულუარებში აცხადებენ, რომ თუ აშშ ირანთან ნავთობის ექსპორტის ნაწილობრივ აღდგენას მოაწერს ხელს, ისრაელი იტოვებს უფლებას, ცალმხრივი იერიში მიიტანოს ირანის ბირთვულ ობიექტებზე, რაც ნებისმიერ ზავს საბოლოოდ დაასამარებს.

* * *

სანამ დიპლომატები კულუარებში ვაჭრობენ, რეალური ომი ჰორმუზის სრუტეში არ წყდება. მიუხედავად იმისა, რომ 8 აპრილიდან ფორმალური დროებითი ზავი მოქმედებს, სრუტე (სადაც მსოფლიო ნავთობის 20% გადის) ირანული ნაღმებისა და აშშ-ის საზღვაო ბლოკადის გამო პარალიზებულია.

ბოლო დღეებში ვითარება უკიდურესად დაიძაბა. აშშ-ის ცენტრალურმა სარდლობამ დაადასტურა, რომ ამერიკულმა სამხედრო ხომალდებმა სრუტეში ორი ირანული დრონი ჩამოაგდეს, რომლებიც სავაჭრო გემებზე თავდასხმას ცდილობდნენ. პარალელურად, The Guardian-ის ინფორმაციით, ომანის ყურეში ამერიკულ საპასუხო იერიშს ინდოელი მეზღვაურები ემსხვერპლნენ, რამაც საერთაშორისო სკანდალი გამოიწვია. ნიუ დელიმ მომხდარის გამო ოფიციალური პროტესტი გამოთქვა. ინდოეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ მკაცრი განცხადება გაავრცელა.

ცეცხლის განახლების ალბათობა

ავტორიტეტული დასავლური ანალიტიკური ცენტრები, მათ შორის, Chatham House და Brookings Institution აღნიშნავენ, რომ ახლო აღმოსავლეთში ძველი სტატუს-კვო აღარასდროს აღდგება. თუნდაც მხარეებმა მიაღწიონ 60-დღიან გარდამავალ ზავს, რეგიონში ფსიქოლოგიური ბარიერი მოხსნილია.

თეირანმა უკვე გამოაცხადა თავისი ახალი თავდაცვის დოქტრინა, რაც ვითარებას კიდევ უფრო აფეთქებადს ხდის:

„**ჩვენი დოქტრინა შეიცვალა. ამიერიდან, ნებისმიერი იერიში ჩვენს მოკავშირეებზე (ჰეზბოლა ლიბანში ან ჰუსიტები იემენში) განიხილება, როგორც პირდაპირი თავდასხმა უშუალოდ ირანის ისლამურ რესპუბლიკაზე და მიიღებს შესაბამის პასუხს**“ — წერია დოქტრინაში.

Financial Times წერს, რომ ეს „**ახალი ნორმალი**“ ნიშნავს იმას, რომ ისრაელის ან აშშ-ის ნებისმიერმა ლოკალურმა ოპერაციამ იემენსა თუ ლიბანში, შესაძლოა, ნებისმიერ წუთს გამოიწვიოს სრულმასშტაბიანი რეგიონული ომის განახლება. მსოფლიო ენერგეტიკული ბაზრები და საზღვაო დერეფნები, მათ შორის სამხრეთ კავკასიის სატრანზიტო მარშრუტები, ამ გეოპოლიტიკური მიწისძვრის მოლოდინში ტურბულენტობის უმაღლეს ფაზაში შედიან. მომდევნო რამდენიმე დღე და ევროპაში დაგეგმილი საიდუმლო შეხვედრები გადაწყვეტს — წავა მსოფლიო დეესკალაციისკენ, თუ ჰორმუზის სრუტე გლობალური ეკონომიკური კოლაფსის ეპიცენტრად იქცევა.

აშშ–სა და ირანს შორის შეთანხმება რთული იქნება

საერთაშორისო ანალიტიკოსის გიორგი ხატიაშვილის მოსაზრებით, მიუხედავად იმისა, რომ პრეზიდენტი ტრამპი და მისი გუნდი, მათ შორის, ჯარედ კუშნერისა და სტივ უიტკოფის ჩართულობით, ცდილობენ არასტანდარტული არხებით სწრაფი დიპლომატიური გარღვევების ჩვენებას, რეალურად აშშ-სა და ირანს შორის საბოლოო და მდგრადი შეთანხმების მიღწევის ალბათობა ძალიან დაბალია.

„აქ პრობლემა მხოლოდ ტრამპის პოლიტიკურ ნებაში არ არის. წითელი ხაზები ვაშინგტონსა და თეირანს შორის, განსაკუთრებით ბირთვულ პროგრამასთან და რეგიონულ გავლენებთან დაკავშირებით, იმდენად ფუნდამენტურია, რომ უბრალო დოკუმენტზე ხელმოწერა ამ კრიზისს ვერ განმუხტავს. ტრამპის რიტორიკა არის კლასიკური ვაჭრობის მცდელობა უმაღლეს ფსონებზე, თუმცა რეალური დეესკალაციის მიღწევა ამ ეტაპზე თითქმის შეუძლებელია, რადგან ადგილზე სამხედრო ლოგიკა სულ სხვა მიმართულებით მიდის.

ამას ემატება ისიც, რომ ვაშინგტონისა და ისრაელის სტრატეგიული მიზნები ბოლომდე არ ემთხვევა ერთმანეთს. თუ ტრამპს სურს ბირთვული კომპონენტის განეიტრალება და ომის სწრაფად დასრულება, იერუსალიმი ამ კრიზისში უფრო შორს მიმავალ გეოპოლიტიკურ მიზნებს ხედავს, რაც ირანის, როგორც ერთიანი სახელმწიფოს, მაქსიმალურ დასუსტებას ან თუნდაც მის ბალკანიზაციას გულისხმობს“ — ამბობს ანალიტიკოსი.

მისივე თქმით, უნდა გვესმოდეს, რომ ირანი ამ ეტაპზე არის ძალიან მძიმე მდგომარეობაში. მას შემდეგ, რაც უზენაესი ლიდერის **ალი ხამენეის** ლიკვიდაცია მოხდა და განხორციელდა უპრეცედენტო საჰაერო იერიშები მის სამხედრო ინფრასტრუქტურაზე, ფაქტობრივად, თეირანი გადავიდა თვითგადარჩენის რეჟიმში.

„ამ მოცემულობაში, როდესაც ძალთა ბალანსი მკვეთრად არის დარღვეული აშშ-ისა და ისრაელის სასარგებლოდ, მოქმედებს მარტივი პრინციპი — ძალა აღმართს ხნავს!

ირანის სარაკეტო პოტენციალი და რესურსები ულიმიტო არ არის, მათ შორის მათი პროქსი ჯგუფებიც — ჰეზბოლა და ჰუსიტები — სერიოზულად არიან დასუსტებული. ამიტომ, დღეს ირანისთვის ნებისმიერი ფორმალური ფრე, ყაიმი ან თუნდაც მყიფე დროებითი ზავი არის გამარჯვების ტოლფასი იმიტომ, რომ ეს ნიშნავს რეჟიმის ფიზიკურ გადარჩენას და დროის მოგებას“ — ამბობს ანალიტიკოსი.

ლიკა ბერიკაშვილი

ჟურნალისტის თვალსაწიერი

ვაჭრობა ჩაგოსის კუნძულების გარშემო

დღე არ გავა, რომ ტრამპის რომელიმე გადაწყვეტილებამ ან გამოთქმამ პოლიტიკოსები არ გააოცოს, ან არ გაადიზიანოს. პრესაში გაჟღერდა, რომ ამერიკის პრეზიდენტს ინდოეთის ოკეანეში მდებარე ჩაგოსის კუნძულების შესყიდვა სურს. ჩაგოსი შვიდი ატოლისგან შემდგარი არქიპელაგია ინდოეთის ოკეანეში, მალდივის კუნძულებიდან სამხრეთით, 500 კილომეტრის მანძილზე. ჩაგოსი, ყოველთვის მავრიკის კუნძულოვანი სახელმწიფოს ნაწილი იყო. მე-19 საუკუნეში, მავრიკი, ჩაგოსთან ერთად, ბრიტანეთის კოლონია გახდა.

1968 წელს, მავრიკის დამოუკიდებლობის გამოცხადების შემდეგ, ჩაგოსის კუნძულები, ბრიტანეთის მმართველობის ქვეშ დარჩა. 1966-73 წლებში, კუნძულებიდან ადგილობრივი მოსახლეობა გაასახლეს და, არქიპელაგის უდიდეს კუნძულზე, დიეგო გარსიაზე, ამერიკისა და ბრიტანეთის სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი სამხედრო ბაზა განალაგეს, რომელსაც ორივე ქვეყანა დღესაც ერთობლივად მართავს. ბაზას შეუძლია საზღვაო ძალების ყველა კლასის სამხედრო ხომალდის მიღება და ტექნიკური მომსახურება. ასევე, დიეგო გარსიაზე განთავსებულია ამერიკის სტრატეგიული ავიაცია.

სწორედ აქედან აფრენილი სამხედრო თვითმფრინავები მონაწილეობს ოპერაციაში ირანის წინააღმდეგ, რის საპასუხოდ ირანმა რაკეტები გაუშვა დიეგო გარსიას გასანადგურებლად, მაგრამ რაკეტებმა მიზანს ვერ მიაღწია. მანამდე, ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრმა ამერიკის სამხედრო ძალებს ირანის წინააღმდეგ ამ ბაზის გამოყენება შეუზღუდა, თუმცა, დიდი ზეწოლის შემდეგ, სტარმერმა უკან დაიხია. მავრიკი, უკვე კარგა ხანია, ჩაგოსის კუნძულების მის საკუთრებაში გადაცემას ითხოვს. 2024 წელს მავრიკიმ და ბრიტანეთმა, თითქოს, ამ საკითხზე გადაწყვეტილება მიიღეს.

კერძოდ, ბრიტანეთი არქიპელაგის მავრიკის მფლობელობაში გადაცემას დათანხმდა, მაგრამ იმ პირობით, რომ კუნძულ დიეგო გარსიაზე მდებარე სამხედრო ბაზა ბრიტანეთის მუდმივ მფლობელობაში უნდა დარჩენილიყო, თუმცა, ბაზის ექსპლუატაციისთვის, ბრიტანეთი მავრიკს წლიურ ქირას გადაუხდიდა. ბრიტანეთის ეს გადაწყვეტილება ამერიკის პრეზიდენტმა მწვავედ გააკრიტიკა და პრემიერ-მინისტრ სტარმერზე პოლიტიკური ზეწოლა განახორციელა. ბოლოს, სტარმერი დანებდა და ჩაგოსის კუნძულების მავრიკისთვის გადაცემა დროებით შეაჩერა.

რადგან ამერიკისთვის ჩაგოსი სტრატეგიულად ძალიან მნიშვნელოვანია, და რადგან ტრამპი ბრიტანეთის პრემიერს არ ენდობა, მან ასეთი სადავო გადაწყვეტილება მიიღო – შეისყიდოს კუნძული. ამ ამბავმა ლონდონშიც და მავრიკიშიც დიდი აღშფოთება გამოიწვია. მავრიკის მთავრობამ განაცხადა, რომ ჩაგოსი არ არის, უბრალოდ, უძრავი ქონება. ის მავრიკის ისტორიული ნაწილია და მის ყიდვა-გაყიდვაზე ლაპარაკი მიუღებელია. ბრიტანეთის მთავრობა ტრამპზე განაწყენდა, რადგან მან სტარმერი საქმის კურსში არ ჩააყენა. ახლა, ამერიკის მთავრობა ცდილობს, ბრიტანეთს განუმარტოს თუ რატომ მოქმედებს ასე აგრესიულად. მათი აზრით, მავრიკი ძალიან დაუახლოვდა ჩინეთს, რაც დიდად აწუხებს ტრამპის ადმინისტრაციას.

თეთრი სახლის ოფიციალური წარმომადგენლის განცხადებით, ამერიკა არ დაუშვებს, რომ დიეგო გარსიაზე ჩინეთის სამხედრო ძალები განლაგდეს. გასათვალისწინებელია ინდოეთის ფაქტორიც. ნიუ-დელი ინდოეთის ოკეანეში ძალთა ბალანსითაა დაინტერესებული და მავრიკისთან კავშირის გამყარებას ცდილობს, სადაც დიდი ინდური დიასპორა ცხოვრობს. ის ცდილობს, დასავლეთ ინდოეთის ოკეანეში ჩინეთის გავლენა შეზღუდოს. **ინდოეთის მთავრობას ჯერ არაფერი უთქვამს დაზუსტებით ამ საკითხზე, მაგრამ ერთი რამ ცხადზე უცხადესია: არც ნიუ-დელი არ დაუშვებს ამ კუნძულზე ჩინეთის სამხედრო ბაზის განთავსებას.**

მსოფლიო ფეხბურთი იწყებოდა ასე...

ფეხბურთი ყველაზე პოპულარული სპორტია დედამიწის ზურგზე. მსოფლიო ჩემპიონატები ფეხბურთში საყოველთაო ზეიმად არის ქცეული, რომელსაც, ოთხ მილიარდამდე ადამიანი უყურებს ხოლმე. შესაბამისად, ფეხბურთთან დაკავშირებული ფინანსური სარგებელი გიგანტურია. მაგალითად, წინა მსოფლიო ჩემპიონატიდან მიღებულმა მოგებამ რვა მილიარდ დოლარს მიაღწია.

ახლა, რამდენიმე მნიშვნელოვანი ფაქტი გავიხსენოთ ფეხბურთის ისტორიიდან: თანამდროვე ფეხბურთის სამშობლო ინგლისია. ფეხბურთის ისტორიაში, პირველი საერთაშორისო შეხვედრა 1872 წელს ქალაქ გლაზგოში, შოტლანდიისა და ინგლისის ეროვნულ ნაკრებებს შორის გაიმართა. პირველი საერთაშორისო ტურნირი კი, 1884 წელს. ფეხბურთის პოპულარობამ მე-19 საუკუნის მიწურულს იმატა და სპორტის ეს სახეობა ოლიმპიურ თამაშებში შევიდა. 1904 წელს ფეხბურთის ასოციაციათა საერთაშორისო ფედერაცია, ფიფა, დაარსდა.

1921 წელს, ფიფას პრეზიდენტად ფრანგი ჟიულ რიმე აირჩიეს, რომელმაც საკუთარი თავი იმით უკვდავყო, რომ ფეხბურთის მსოფლიოს ჩემპიონატის იდეას შეასხა ხორცი. 1928 წლის 26 მაისს, ამსტერდამში, ფიფას კონგრესმა ფეხბურთში პირველი მსოფლიო ჩემპიონატის ჩატარების გადაწყვეტილება მიიღო და ზუსტად ერთი წლის შემდეგ, ტურნირის მასპინძლად, ურუგვაი გამოაცხადა, რომელიც, ერთ-ერთი უძლიერესი საფეხბურთო ქვეყანა იყო მაშინ. ურუგვაის ნაკრებმა ორჯერ მოიგო ოლიმპიური თამაშები. ურუგვაიმ, მომავალ მსოფლიო ჩემპიონატში მონაწილე გუნდების მგზავრობისა და სასტუმროში განთავსების დაფინანსება, ასევე, დედაქალაქ მონტევიდეოში ახალი სტადიონის აშენება შესთავაზა ფიფას, რაც გადამწყვეტი ფაქტორი აღმოჩნდა.

იმ დროს, კაცობრიობა ჯერ კიდევ არ იყო გამოსული პირველი მსოფლიო ომისა და დიდი დეპრესიის მძიმე პერიოდიდან, ამიტომ ევროპის ქვეყნების უმრავლესობამ მსოფლიო ჩემპიონატში მონაწილეობაზე უარი განაცხადა. ბრიტანეთმა საერთოდ არ აღიარა სპორტული ასპარეზობის ასეთი ფორმატი და ურუგვაის მუნდიალი მხოლოდ ცამეტი გუნდის ამარა დარჩა: შვიდი, სამხრეთ ამერიკიდან: ურუგვაი, არგენტინა, ბრაზილია, ჩილე, პარაგვაი, პერუ და ბოლივია. ოთხი, ევროპიდან: **ბელგია, საფრანგეთი, რუმინეთი და იუგოსლავია,** და ორი, ჩრდილოეთ ამერიკიდან: **შეერთებული შტატები და მექსიკა.**

მაშინ, ევროპიდან ლათინურ ამერიკაში ფრენები არ იყო და ფიფას პრეზიდენტი ჟიულ რიმე, ევროპის ნაკრებებთან ერთად, გემით გაემგზავრა ოკეანგაღმა. მოგზაურობამ ორ კვირაზე მეტ ხანს გასტანა. ფეხბურთელები გემბანზე ვარჯიშობდნენ. ჩემპიონატის ყველა მატჩი, 1930 წლის 13-იდან 30 ივლისამდე, მონტევიდეოს სამ სტადიონზე გაიმართა. ეს იყო ერთადერთი მსოფლიო ჩემპიონატი ისტორიაში, რომელსაც წინ შესარჩევი საკვალიფიკაციო ეტაპი არ უძღოდა. ჩემპიონატი საფრანგეთისა და მექსიკის ნაკრებთა შეხვედრით გაიხსნა. პირველი გოლის ავტორი ფრანგი **ლუსიენ როლანი** გახდა, რომელმაც მექსიკის ნაკრების მეკარეს, ბონფილიოს გაუტანა ის გოლი. მაშინ ფეხბურთის წესები ახლანდელივით კომპლექსური და დახვეწილი არ იყო, რამაც არაერთი კურიოზი გამოიწვია. მაგალითად, ურუგვაის ნაკრებს ხეიბარი მოთამაშე, **ჰექტორ კასტრო** ჰყავდა. მან ბავშვობაში ხელი დაიზიანა და ხელის მტევნის უქონლობის გამო, ბურთს ხელით ვერ აწვდიდა. არ არსებობდა თამაშის დროს მოთამაშეების შეცვლის წესი – თუ ფეხბურთელი ტრავმას მიიღებდა, თამაში უნდა გაეგრძელებინა, ან გუნდს არასრული შემადგენლობით უნდა ეთამაშა. ასეთი რამ მოხდა აშშ-სა და არგენტინის მატჩზე. შტატების გუნდის ნახევარმცველმა, **მაიკლ ტრეისიმ,** თამაშის მიწურულს, ფეხი მოიტეხა და ბოლო 15 წუთი ასეთ მდგომარეობაში ითამაშა. არ არსებობდა ყვითელი და წითელი ბარათები და, უხეში თამაშისთვის არავინ არ ისჯებოდა. პერუს გუნდი იმდენად უხეშად თამაშობდა, გეგონებოდა, ფეხბურთს კი არა, რაგბის თამაშობენო. სწორედ მაშინ დაფიქსირდა, ფეხბურთის ისტორიაში პირველად, თამაშიდან სპორტსმენის გაძევება. ეს იყო **პლასიდო გალინდო,** რომელიც რუმინეთის ნაკრებთან უხეშობისთვის დასაჯეს. რუმინეთის შემდეგ, პერუ ურუგვაის ნაკრებს უნდა შეხვედროდა, და პერუელთა უხეში თამაშის გამო, ურუგვაელმა ფეხბურთელებმა უარი თქვეს თამაშზე. მათი მატჩის წინ, ადგილობრივი კრიმინალური ავტორიტეტები პერუელი მოთამაშეების გასახდელში შევიდნენ და ფეხბურთელებს თავაზიანად სთხოვეს, უხეშად არ ეთამაშათ. თხოვნამ გაჭრა და შემდეგი მატჩები ტრავმების გარეშე დასრულდა. ჩემპიონატზე, ამერიკელმა **ბრედ ჰეიტნოულდმა,** მსოფლიოს ჩემპიონატების ისტორიაში, პირველი ჰეთ თრიქი შეასრულა. მან პარაგვაის ნაკრებს სამი გოლი გაუტანა. ჩემპიონატის საუკეთესო ბომბარდირი, არგენტინელი **გილიერმო სტაბილე** გახდა, ხოლო, ტურნირის საუკეთესო ფეხბურთელად ურუგვაელი **ხოსე ნასასი** დაასახელეს.

როგორც ცნობილია, ივლისში, სამხრეთ ნახევარსფეროში ზამთარია და, მონტევიდეოში, ერთ-ერთი მატჩის დროს, თოვლი წამოვიდა. ევროპელები თვალებს არ უჯერებდნენ. ჩემპიონატის ფინალში, ერთმანეთს ურუგვაისა და არგენტინის ნაკრებები დაუპირისპირდნენ. ფინალური მატჩის მთავარ მსაჯად ბელგიელი **ჯონ ლანგენუსი** დაინიშნა, რადგან ის ერთადერთი მსაჯი აღმოჩნდა, ვინც ფინალის მსაჯობას დათანხმდა. დანარჩენები, ფინალის გამო დედაქალაქში შესაძლო ვნებათაღელვას შეუშინდნენ და მატჩის მსაჯობაზე უარი განაცხადეს. ლანგენუსმა, მსაჯობისთვის, ორგანიზატორებს პირობები წაუყენა. ის დიდ ფულად ანაზღაურებას, თამაშის შემდეგ პირად დაცვასა და ურუგვაიდან ჩქარ გამგზავრებას ითხოვდა.

ორგანიზატორებმა ეს მოთხოვნები დააკმაყოფილეს. ფინალურ მატჩზე დასწრების სურვილი იმდენად დიდი იყო, რომ უბილეთოებმა მსაჯობის ყალბი საბუთები დაამზადეს და სტადიონზე ისე სცადეს შესვლა. სამართალდამცავებმა თვითმარქვია მსაჯები დააკავეს და პოლიციის განყოფილებაში გადაიყვანეს. როგორც მოგვიანებით გაირკვა, მათ შორის შემთხვევით აღმოჩნდა სტადიონისკენ მიმავალი ბელგიელი არბიტრი, ჯონ ლანგენუსი, რომელიც ფინალური მატჩის მთავარი მსაჯი იყო. სიმართლის გარკვევას დრო დასჭირდა და ბელგიელმა არბიტრმა ძლივს მიუსწრო ფინალურ თამაშს. საინტერესოა, რომ ფინალური მატჩის დაწყების წინ, ორივე ნაკრებს საკუთარი ბურთით თამაში სურდა. ბოლოს, შეთანხმდნენ, რომ ერთ ტაიმს არგენტინის ნაკრების, ხოლო, მეორე ნახევარს, ურუგვაის ნაკრების ბურთით ითამაშებდნენ. უცნაურია, მაგრამ, როცა საკუთარი ბურთით თამაშობდნენ, არგენტინელები იგებდნენ და როცა ჯერი ურუგვაელებზე მიდგა, მათ, თავიანთი ბურთით, მართლა შეცვალეს მატჩის მსვლელობა: სამი გოლი გაიტანეს, და მსოფლიოს პირველი ჩემპიონები გახდნენ. ჩემპიონებს თასი გადაეცათ, რომელიც ჟიულ რიმემ, თავისი ფულით, ფრანგ ოქრომჭედელს, **ანრი ლა-ფლიორს** შეუკვეთა. გამარჯვების დღესასწაული მონტევიდეოს ქუჩებში რამდენიმე დღეს გაგრძელდა.

31 ივლისი ქვეყნის პრეზიდენტის ბრძანებულებით, ეროვნულ დღესასწაულად გამოცხადდა. არგენტინაში კი, მარცხის გამო, გლოვაც იყო და აგრესიაც. ასობით გამწარებულმა ქომაგმა ურუგვაის საელჩოს აღება სცადა, მაგრამ არგენტინის მთავრობამ ქუჩაში ჯარი და პოლიცია გამოიყვანა. რაც შეეხება ფინანსურ და საორგანიზაციო საკითხებს, ყველაფერი კარგად წავიდა: ტურნირს ნახევარ მილიონზე მეტი მაყურებელი დაესწრო და ბილეთების გაყიდვით შემოსულმა მოგებამ 255 ათასი დოლარი შეადგინა, რაც, მაშინ, ძალიან დიდი თანხა იყო. მნიშვნელოვანი ნაწილი ფიფას, ნაწილი კი, მასპინძელ ქვეყანას დარჩა. მოგვიანებით, ურუგვაის მთავრობამ, ჩემპიონატის უკვდავსაყოფად, საფოსტო მარკა გამოუშვა და ამითაც დიდი ფული გააკეთა. ჟიულ რიმეს ექსპერიმენტმა მთელი მსოფლიო აღაფრთოვანა.

ჩემპიონატის წარმატების შემდეგ, ყველგან, მასობრივად დაიწყო, სპორტის სხვა სახეობათა მსოფლიო ასოციაციების ჩამოყალიბება და თითოეულმა მათგანმა საკუთარი მსოფლიო ჩემპიონატის ჩატარება დაიწყო. დღეს სულ ეს იყო. მადლობა ყურადღებისთვის.

ნუგზარ ბ. რუხაძე,
POSTV

1944 წლის ზაფხულში, როდესაც მოკავშირეთა ჯარები ნორმანდიის სანაპიროზე გადასხდნენ და მეორე მსოფლიო ომი გადამწყვეტ ფაზაში შევიდა, ფრონტის ხაზზე ტანკების, არტილერიისა და ათასობით ჯარისკაცის პარალელურად, მოქმედებდა ერთი უნიკალური, მკაცრად გასაიდუმლოებული სამხედრო შენაერთი. ამ სპეციალურ ჯგუფს, ოფიციალური სახელწოდებით „23-ე სპეციალური ჯარების შენაერთი“, თითქმის არასდროს მიუღია მონაწილეობა პირდაპირ საბრძოლო შეტაკებებში, თუმცა მან საკუთარი ტაქტიკით ათასობით ადამიანის სიცოცხლე გადაარჩინა. სამხედრო ისტორიაში ეს ჯგუფი „მოჩვენებების არმიის“ სახელით შევიდა, მისი მთავარი სტრატეგიული იარაღი კი, მასშტაბური ტაქტიკური დეზინფორმაცია, შენიღბვა და ილუზიის ხელოვნება იყო.

„მოჩვენებების არმია“

ჯარი, რომელიც სინამდვილეში არ არსებობდა!

ამ უჩვეულო დანაყოფის ბირთვს არა სამხედროები, არამედ ამერიკის წამყვანი სახელოვნებო სასწავლებლებიდან გაწვეული შემოქმედებითი სფეროს წარმომადგენლები შეადგენდნენ. მათ შორის იყვნენ ნიჭიერი მხატვრები, არქიტექტორები, ილუსტრატორები, დიზაინერები და ხმის ინჟინრები, რომლებმაც ომის შემდგომ ამერიკაში დიდ პროფესიულ წარმატებას მიაღწიეს.

მათ რიგებში ირიცხებოდნენ მომავალი ლეგენდარული მოდის დიზაინერი **ბილ ბლასი**, გამოჩენილი ამერიკელი აბსტრაქციონისტი მხატვარი და მოქანდაკე **ელზუორთ კელი** და ფოტოგრაფი **არტ კეინი**. მათი მისია მდგომარეობდა იმაში, რომ გერმანული სარდლობა დაერწმუნებინათ მოკავშირეთა მძიმედ შეიარაღებული დივიზიების არსებობაში იქ, სადაც რეალურად მხოლოდ რამდენიმე ასეული ადამიანი იმყოფებოდა, რათა მტრის ყურადღება ფრონტის ნამდვილი ხაზიდან გადაეტანათ.

სტატისტიკურად, 1100 ადამიანისგან შემდგარი ეს ეშელონი ახერხებდა ფრონტზე ერთდროულად ორი სრული დივიზიის, ანუ დაახლოებით 30 000 ჯარისკაცის იმიტაციას. დასახული მიზნის მისაღწევად შენაერთი ოთხ ძირითად ტაქტიკურ მიმართულებას იყენებდა.

პირველი იყო ვიზუალური ილუზია, რასაც 603-ე საინჟინრო შენაერთი უზრუნველყოფდა. სპეციალურად მათთვის შეიქმნა გასაბერი, რეზინის ტანკები, ჯავშანმანქანები და საარტილერიო დანადგარები. იმისათვის, რომ საჰაერო ფოტოგადაღებისას ან შორ მანძილზე მყოფი გერმანელი მზვერავებისთვის ეჭვი არ აღეძრათ, მხატვრები ხელოვნურად სვამდნენ ტექნიკაზე ჩრდილებს, ხატავდნენ ჟანგსა და ტალახს, ხოლო ბულდოზერების საშუალებით, მიწაზე ტანკების კვალს ტოვებდნენ.

მეორე მიმართულება ხმოვანი დივერსია გახლდათ. აშშ-ის არმიის საწვრთნელ ბაზებზე მათ წინასწარ ჩაწერეს სხვადასხვა სამხედრო მანევრის ხმები – მძიმე ტექნიკის გუგუნი, ავტოკოლონების გადაადგილება, მდინარეებზე პონტონური ხიდების მშენებლობა და სამხედრო განაკის ფაციფუცი. ფრონტის ხაზზე ეს ხმები უზარმაზარ, მძლავრ დინამიკებში ირთვებოდა, რომლებიც შეჯავშნულ სატვირთო მანქანებზე იყო დამონტაჟებული. ხმის ეფექტები ღამის სიჩუმეში 20 კილომეტრის რადიუსში ვრცელდებოდა, რაც მოწინააღმდეგეში სრული მობილიზაციის შთაბეჭდილებას ქმნიდა.

მესამე კომპონენტს წარმოადგენდა რადიოდეზინფორმაცია. დანაყოფის ოპერატორები ქმნიდნენ ყალბ საინფორმაციო ქსელებს და ეთერში გადასცემდნენ ცრუ ბრძანებებსა და მოხსენებებს. ვინაიდან გერმანული სადაზვერვო სამსახურები მუდმივად უსმენდნენ ამ სიხშირეებს, ოპერატორები უმაღლესი სიზუსტით აკოპირებდნენ რეალური სამხედრო ნაწილების კავშირგაბმულობის სტილსა და მორზეს ანბანის მანერას, რათა მტერს ყალბი მანევრების რეალურობაში ეჭვი არ შეჰპარვოდა.

ამ ყველაფერს აგვირგვინებდა მეოთხე მიმართულება, ე.წ. „ატმოსფერული მოტყუება“ – ერთგვარი ცოცხალი თეატრი. შენაერთის წევრები მიმდებარე ფრანგულ ქალაქებში სპეციალურად გადაადგილდებოდნენ სხვა, რეალური დივიზიების საიდენტიფიკაციო ნიშნებითა და გენერლების ყალბი ფორმებით, საჯარო სივრცეებში „შემთხვევით“ განიხილავდნენ ყალბ გეგმებს და ტოვებდნენ დეზინფორმაციულ დოკუმენტებს, რათა მტრის ჯაშუშები მცდარ გზაზე დაეყენებინათ.

„მოჩვენებების არმიამ“ ჯამში 20-ზე მეტი მსხვილი ოპერაცია ჩაატარა საფრანგეთში, ბელგიაში, ლუქსემბურგსა და გერმანიაში. მათი ერთ-ერთი ყველაზე წარმატებული მისია განხორციელდა 1945 წლის მარტში, მდინარე რაინის გადაკვეთისას (ოპერაცია „ვიერსენი“). მათ წარმატებით მოატყუეს გერმანული სარდლობა და აიძულეს მოწინააღმდეგე, საკუთარი ძალები რეალური გადასხმის ადგილიდან მოშორებით, მდინარის ქვემო დინებისკენ გადაესროლა. ამ მასშტაბურმა მანევრმა მოკავშირეებს საშუალება მისცა, რაინი მინიმალური დანაკარგით გადაელახათ. ომის დასრულების შემდეგ ამ უნიკალური ქვედანაყოფის მოქმედების დეტალები პენტაგონმა ნახევარი საუკუნით გაასაიდუმლოვა. მხოლოდ 1996 წელს მოხდა დოკუმენტების დეკლასიფიცირება, რის შემდეგაც საზოგადოებამ შეიტყო მათი უდიდესი წვლილის შესახებ.

ისტორიკოსთა შეფასებით, ამ სტრატეგიამ 15 000-დან 30 000-მდე მოკავშირე ჯარისკაცის სიცოცხლე იხსნა. 2022 წელს აშშ-ის პრეზიდენტმა ხელი მოაწერა კანონს „მოჩვენებების არმიის“ ღვაწლის ოფიციალური აღიარების შესახებ, ხოლო 2024 წლის მარტში მის ვეტერანებს აშშ-ის უმაღლესი სამოქალაქო ჯილდო – კონგრესის ოქროს მედალი საზეიმო ვითარებაში გადაეცათ.

დღეს მსოფლიოში ომების რეკორდული რაოდენობაა!

ბრიტანული სამაუწყებლო კომპანიის „ბიბისის“ (BBC) ვებ-გვერდზე, სათაურით „მსოფლიო ომოგს: კონფლიქტების რეკორდული რაოდენობა 1946 წლიდან“ გამოქვეყნებულია სტატია ნორვეგიის მშვიდობის პრობლემების კვლევითი ინსტიტუტის (PRIO) მოხსენების შესახებ, რომელშიც განხილულია დედამიწაზე მიმდინარე შეიარაღებული კონფლიქტები და მშვიდობის დამყარების პერსპექტივა.

გთავაზობთ პუბლიკაციას შემოკლებით: BBC

2025 წელს სახელმწიფოებს შორის მიმდინარე კონფლიქტების რაოდენობამ ყველაზე მაღალ ნიშნულამდე მიაღწია 1946 წლიდან. გასულ წელს დაღუპულთა ერთობლივი რიცხვი მხოლოდ 1994 წელს ჩამორჩება — ამ დროს რუანდაში გენოციდი ხდებოდა და 2021 წელს, როცა ეთიოპიაში სამოქალაქო ომმა პიკს მიაღწია. ამჟამად ყველაზე მეტად სიკვდილმთესველი ომი უკრაინაში მიმდინარეობს.

მოხსენებაში სახელწოდებით „კონფლიქტების ტენდენციები“ ჩამოთვლილია **65 შეიარაღებული შეტაკება, რომელშიც ერთ-ერთ მებრძოლ მხარედ სახელმწიფო წარმოადგენს. მათ შორისა 8 სახელმწიფოთაშორისო კონფლიქტები.** ასეთებად, რუსეთ-უკრაინის გარდა, მკვლევრები მიიჩნევენ ინდოეთსა და პაკისტანს, ავღანეთსა და პაკისტანს, კამბოჯასა და ტაილანდს შორის მომხდარ სასაზღვრო შეტაკებებს, აგრეთვე ისრაელის ავიადარტყმას სირიისადმი. დღეს, აშშ-ისრაელსა და ირანს შორის მიმდინარე ომი, კვლევის პერიოდიზაციას არის გაცდენილი და 2025 წელს არ მიეკუთვნება.

„**სამწუხაროდ, პოზიტივი ცოტაა**“ — განაცხადა **სირი აერ-რუსტადმა,** მიმოხილვის შემდგენელმა, **— ჩვეულებრივად მე ვცდილობ ხოლმე მონაცემებისაგან რაღაც ცოტაოდენი პოზიტივი მაინც გამოვწურო, მაგრამ შარშანდელი წლის ციფრები, უბრალოდ, შოკის მომგვრელია“.**

იმ ადამიანების რაოდენობა, რომელთა სიკვდილი ომს ან პოლიტიკურ ძალადობას უკავშირდება, მოხსენების მიხედვით, 245 ათასს აღწევს, რომელთაგან რუს ჯარისკაცთა დაღუპვის დონე ყველაზე მაღალია. 2025 წელს, წინა 2024 წელთან შედარებით, სივდილიანობამ ხუთჯერ მოიმატა, განსაკუთრებით სამოქალაქო მოსახლეობას შორის.

მკვლევრები ამ არასასიამოვნო სტატისტიკის მკვეთრ ზრდას იმით ხსნიან, რომ სუდანში სამთავრობო არმიასა და ამბოხებულებს შორის შეიარაღებული დაპირისპირების დროს, სამთავრობო ჯარებს ალყაში ჰყავდათ მოქცეული ქალაქი ელ-ფაშერი, რის შედეგადაც, შიმშილისა და უწყლოობის გამო, 60 ათასი ადამიანი დაიღუპა.

„**ბოლო ხუთ-ექვს წელიწადში ერთმანეთის პარალელურად რამდენიმე მსხვილი კონფლიქტი მიდის, ერთი რომ მთავრდება, მეორე იწყება. მშვიდობას არანაირი სულის მოთქმა არ აქვს“** — ამბობს **რუსტადი, — ამ მხრივ ვითარება გაუარესებულია“.** თავის ანგარიშში ნორვეგიული ინსტიტუტი გამოჰყოფს კონფლიქტების სამ ძირითად ტიპს: **პირველი — მეომარ მხარეებში ერთ-ერთი სახელმწიფოა, მეორე — კონფლიქტები სახელმწიფოების მონაწილეობის გარეშე და მესამე — სიტუაცია, როცა ძალადობას სამოქალაქო მოსახლეობისადმი ცალმხრივი ხასიათი აქვს.**

რაც შეეხება პირველი ტიპის სიტუაციას, ამ მხრივ ლიდერობს აფრიკა იქ მიმდინარე 29 კონფლიქტით, შემდეგ მოდიან აზია და ახლო აღმოსავლეთი. ევროპაში ასეთი კონფლიქტი მხოლოდ ერთია, მაგრამ სამაგიეროდ, ისეთი ფართო მასშტაბით, რომელიც კონტინენტს მეორე მსოფლიოს ომის დამთავრების შემდეგ არ უნახავს.

ისეთი კონფლიქტები, რომლებსაც შეიძლება „ომი“ ვუწოდოთ, ნორვეგიელების აზრით, გასულ წელს სულ 13 იყო. ნულებიანი შედარებით წყნარი წლების შემდეგ ომების რაოდენობა განუხრელად მატულობს.

სირი აერ-რუსტადი ხაზს უსვამს, რომ მსოფლიოში ერთ-ერთ ყველაზე აგრესიულ სახელმწიფოს ისრაელი წარმოადგენს, რომელიც 2025 წელს ხუთ სხვადასხვა კონფლიქტში იყო ჩაბმული: ღაზას სექტორში, სირიაში, ლიბანში, ირანისა და იემენელი ჰუსიტების წინააღმდეგ. აზიაში ასეთი „ლიდერობა“ მიანმას (ბირმას) აქვს მეზობლებთან. ოთხ კონფლიქტში იყვნენ ერთდროულად ჩაბმულები სირია, პაკისტანი და ინდოეთი. მოხსენების შემდგენელი ამერიკის შეერთებული შტატებსაც ერთ-ერთ ლიდერად თვლის: მისი თქმით, დონალდ ტრამპის თეთრ სახლში დაბრუნებამ თან მოიტანა არამარტო თავდასხმები, არამედ სავაჭრო ბარიერებიც, რომლებიც ხელს უწყობს კონფლიქტების წარმოქმნას სახელმწიფოებს შორის.

„თანამშრომლობის განვითარება ჯერჯერობით უნდა დავივიწყოთ. გაეროს უშიშროების საბჭოს, რომელიც მშვიდობის დაცვისკენაა მოწოდებული, ამ ეტაპზე მშვიდობის დარდი არ აქვს. მსოფლიო სულ უფრო პოლარიზებული ხდება“.

მოამზადა
სიმონ კილაძემ

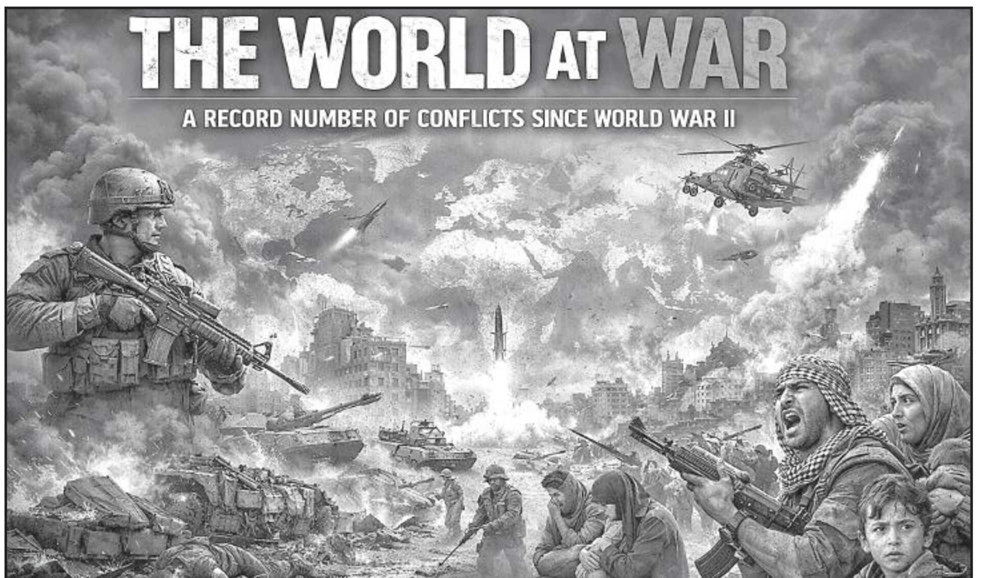

თვალი გავუსწოროთ მომავალს

დავით ახლოური:

საქართველოს მწერალთა კავშირის შიდა ქართლის, ცხინვალისა და ახალგორის ორგანიზაციის თავმჯდომარე, გორის უნივერსიტეტის პროფესორი.

მირაჟივით ზღვისფერ ჰაერში მოლივლივე სოფელი

ახლოურების სოფლიდან მიგრაცია სწორედ XX საუკუნის 60-იანი წლებიდან დაიწყო, ამ დროისთვის უკვე მასიურად ხდება მათი ბარში ჩასახლება. მიგრაციის პროცესს მთიანი რეგიონის სოფლებიდან ბარისკენ თითქმის სისტემატიური ხასიათი ჰქონდა.

ქსნის ხეობის სოფლებთან შედარებით, ახლოურთკარიდან მიგრაციის გაცილებით ადრე დაწყება რთულ საცხოვრებელ გარემოსთან იყო დაკავშირებული. ზოდეხის მკვიდრმა ვახტანგ ხუციშვილმა „მირაჟივით ზღვისფერ ჰაერში მოლივლივე“ სოფელს სინანულით უწოდა უგზოობითა და დაუსაქმებლობით ჩამოხრჩობილი.

ახლოურებს ერთ ნაწილს შუალედური რგოლის გავლა მოუწია. ჯერ მთიანი რეგიონიდან ქსნის ხეობის შედარებით ბარის სოფლებში დასახლდნენ, მოგვიანებით კი უფრო სამხრეთით გადმოინაცვლეს.

2008 წლის აგვისტოს ომამდე ახლოურების ერთი ნაწილი ჯერ კიდევ ახალგორის მუნიციპალიტეტში მკვიდრობდა. მაგალითად, 2002 წლის პირველი ეროვნული აღწერის მონაცემებით, სოფელ ყველდაბაში 28 მოსახლე იყო, 15 მამაკაცი და 13 ქალი, ქართველები. ამ შემთხვევაში უნდა ვიგულისხმოთ „ქვენაყველდაბა“ (ქვემო ყველდაბა), მთისწინეთი, სადაც, ძირითადად, სწორედ ახლოურები და ღარიბაშვილები ჩამოსახლდნენ, რომლებიც 2008 წლის აგვისტოს ომამდე რჩებოდნენ მშობლიურ კერაზე.

აგვისტოს ომის შემდეგ, ახალგორის მოსახლეობა და, მათ შორის ახლოურებიც, დევნილებად იქცნენ საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს 2016 წლის 4 იანვრის მონაცემებით ახლოურები სულ 237 ადამიანია, 118 კაცი და 119 ქალი.

ქსნის ხეობაში ძველი დროის ახლოურები ორი განსაკუთრებული ნიშით გამოირჩეოდნენ: წარმატებული მეცხვარეობითა და ფიზიკური სიძლიერით. ახალგორის მუნიციპალიტეტის სოფელ მიდელააანში იყო გათხოვილი პაპაჩემის და მარიამ ახლოური, რომლის მეუღლე მახარე მიდელაშვილი მეორე მსოფლიო ომიდან აღარ დაბრუნებულა. „ოთარაანთ ქვრივს“ მაგონებდა ეს შეუპოვარი, ძლიერი სულის ქალი, განსხვავებული კრძალვა და რიდი ჰქონდა ყველას მის წინაშე. მან შექმნა ქართლის ხეობაში ახლოურთქალის მკაცრი სახე. ბევრჯერ მსმენია მისგან ხუმრობით ნათქვამი, რძლებმა გადააჯიშეს ჩვენი ხალხი, თორემ ახლოურები დევკაცები იყვნენო.

ხსოვნაში ჩამრჩა წინაპართაგან ნათქვამი: იშვიათად თუ ვინმე დაამარცხებდა ახლოურს, ეს ჩვენთვის დიდ სირცხვილად ითვლებოდაო. როგორც ყველა მთის ბავშვს, მეც ხშირად მიწევდა თანატოლებთან ჭიდაობა. ზოგი მერეოდა, ზოგს ვერეოდი. თუ ვინმე ბეჭებზე დამაგდებდა, განვიცდიდი, თვალები ცრემლით მევსებოდა, ასე მეგონა ის დევკაცი წინაპრები წამომადგებოდნენ თავზე და გამიბრაზდებოდნენ.

2018 წელს კასპში მოვინახულე ჩვენი გვარის ერთ-ერთი უხუცესი ქალბატონი ნინა ილიკოს ასული ახლოური. საოცარია, სასწაულია — ხშირად იმეორებდა ჩვენი დანახვით გახარებული ნინა ბებო.

„მდიდარ ახლოურებს გვეძახდნენო — გვიყვებოდა — ყველას რომ უჭირდა, ახლოურებს არაფერი გვაკლდა, იქვე, ყველდაბიდანაც კი მოდიოდნენ დახმარების სათხოვნელად... ჩვენ ერთმანეთი გაგვქონდა, ერთმანეთს ვქომაგობდით. არც შრომა გვეზარებოდა და სხვებსაც ვეხმარებოდითო.

ზოგიერთ სოფელში რომ კაცი არც კაცს ინდობდა და არც ქალს, ახლოურები ერთ ოჯახად ვიყავით, ერთმანეთის გვერდით გვეძინა ბავშვებს, ასე ვიზრდებოდით... ქალიც და რძალიც უფრთხილდებოდა გვარის სიწმინდეს“..

ამიტომაც იყო ქსნის ხეობაში ცნობილი გამოთქმა: „**ახლოურებივით ერთი პირი გვქონდეს და ქენქაძეებივით გავმრავლდეთო“** ერთპირობაში ერთმანეთის ერთგულება იგულისხმებოდა.

შენი წინაპარიც პოეტი ყოფილა, ასე თბილი და ახლობელი გვარის მოფიქრებას თავისებური ნიჭი უნდოდაო — მითხრა ერთხელ ჭაბუა ამირეჯიბმა. ასე დაგვაფასა, ასე მოგვაგო პატივი „დათა თუთაშხიას“ ავტორმა ახლოურებს.

დასასრული, დასაწყისი იხილეთ „სრ“ №59-60, 61-62, 63-64, 65-66

ქსნისხეობელი გმირი

„ღიმილის ბიჭი ვიყავი,
ბეჭზედ არწივი მეხატა,
ცხრამეტი წლისა შევსრულდი,
ოცი არ გადამეხადა,
სამშობლოს დროშა მეჭირა,
მტერს ვეცემოდი მეხადა!..
მე არ დამკარგავს სამშობლო,
სულ ვეხსომები ლევანი,
სანამდის საქართველოში
იწურებოდეს მტევანი...“ —

ასე მგონია, ეს სტრიქონები **გიორგი ლეონიძეს** პოეტის წინათგრძნობამ დააწერინა რამდენიმე ათეული წლის წინ...

ლევან მიდელაშვილიც ცხრამეტი წლის

იყო... მასაც სამშობლოს დროშა ეჭირა და გულანთებული ეკვეთა მათ, ვისაც ქართველთა ხიზნობა სურდა... ლევანი იმ სოფელში დაიბადა და გაიზარდა, რომელშიც მე — ახალგორი, სოფელი მიდელაანი...

უზომოდ უყვარდა სიცოცხლე, მაგრამ სამშობლო მისთვის ყველაფერი იყო.

* * *

2008 წლის აგვისტოს ომის დაწყებამდე ვაზიანში მსახურობდა, მეოთხე ბრიგადის 41–ე ბატალიონში. წინა დღეებში სოფელში ყოფილა. მეგობარს დაურეკავს — განგაშია, ცხინვალში მივყავართ, ნუ წამოხვალ, გაერიდე სიტუაციასო.

ლევანი გმირი იყო, გმირი მხოლოდ ბრძოლის ველზე არ იბადება... ამიტომაც გაუნაწყენებია მეგობრის რჩევას; ის კაცი არ ვარ, სამშობლოს უჭირდეს და დავიმალოო...

დიდხანს ელოდა ოჯახი, ელოდებოდნენ ახლობლები... იქნებ ტყვედ ჩავარდაო — იმედოვნებდნენ. დეკემბერში დეენემის პასუხი მოვიდა...

* * *

ლევანი დედაჩემის ახლო ნათესავი იყო: ბიძაშვილის შვილი. ჩემი სისხლი და ხორცი...

სულ მეხვეწებოდა დედა, — ამ ბავშვს მიხედე, ძალიან თბილი და კეთილია, როგორც შეგეძლება, დაეხმარე გზის გაკვალვაშიო. დედას ლევანიზე დიდი ვეგონე. არადა, ლევანი ჩვენზე ბევრად დიდი ყოფილა თურმე, იმდენად დიდი, რომ მისი სიმაღლით დღეს მთელი საქართველო ამაყობს.

პირადი მაგალითით

თბილისში გუშინ □სტუდენტური ფესტივალი 2026□ის დასკვნითი სპორტული ღონისძიება გაიმართა. გარბენი ვაკის პარკიდან დაიწყო და მონაწილეებმა ფინიშის ხაზი თავისუფლების მოედანზე გადაკვეთეს.

მარათონს საქართველოს პრეზიდენტი, თბილისის მერი და სპორტის მინისტრი შეუერთდნენ.

პროექტი ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაციას და მასობრივ სპორტში მოქალაქეთა ჩართვას ემსახურება. საქართველოს პრეზიდენტი მოხარულია, რომ □სტუდფესტი 2026□ის ფარგლებში გამართულ მოხალისეობრივ გარბენს შეუერთდა.

მიხეილ ყაველაშვილის თქმით, სტუდენტების, სპორტსმენების, სამთავრობო გუნდისა და სხვადასხვა სფეროს წარმომადგენლების ერთობლივი მონაწილეობა ამ გარბენში მკაფიო გზავნილია იმისა, რომ ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზაცია და მხარდაჭერა თითოეული მოქალაქის საერთო პასუხისმგებლობაა.

პრეზიდენტმა აღნიშნა, რომ ყოველი ნაბიჯი, რომელსაც დღეს საზოგადოება ჯანსაღი ცხოვრების წესისკენ დგამს, არის ინვესტიცია ქვეყნის უკეთეს მომავალში

მან მადლობა გადაუხადა თითოეულ მონაწილეს, განსაკუთრებით კი ახალგაზრდებს, იმ საოცარი მუხტისა და ენერგიისთვის, რომელიც გარბენისას იგრძნობოდა და დასძინა, რომ მათი ენთუზიაზმი ნამდვილად სამაგალითოა.

ტიტულის კონტურები

□ბარსელონა□ესპანეთის საკალათბურთო ჩემპიონატის ფინალში გავიდა. თორნიკე შენგელიას გუნდმა ნახევარფინალში **გიორგი შერმადინის** □ტენერიფე□სერიაში ადვილად, 3:0 დაამარცხა.

□ბარსამ□მეტოქეს მესამე მატჩი სტუმრად, 85:76 მოუგო და ყველაფერს წერტილი დაუსვა. გადამწყვეტი იყო ბოლო პერიოდი, რომელიც კატალონიურმა გუნდმა 11 ქულით მოიგო. შენგელიამ 20 წუთში 11 ქულა და 4 მოხსნა დააგროვა. თორნიკემ 10-დან 4 ორქულიანი და 3-დან 3 საჯარიმო ჩააგდო.

□ტენერიფეში□გიორგი შერმადინს არ უთამაშია, რომელსაც გულზე პრობლემები აქვს.

შეგახსენებთ, რომ თორნიკე შენგელიას ესპანეთის ჩემპიონატი „ბასკონიას“ შემადგენლობაში ერთხელ უკვე აქვს მოგებული.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქციის თანამშრომლები და საქართველოს სპორტის ჟურნალისტთა ასოციაცია ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა ცნობილი სპორტული ჟურნალისტი, უამრავი აქტუალური სტატიისა და გულშემატკივართა სამაგიდო წიგნის ავტორი, საპატიო ჯილდოების კავალერი და პრესტიჟული პრემიების ლაურეატი, ღირსეული ოჯახის ღირსეული შვილი

დავით ვახტანგის ძე ჭელიძე

და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს.

გმირები და ანტიგმირები

23-ე მუნდიალი დაწყებული არ იყო, რომ სამყარომ სომალელი მსაჯის ომარ არტანის სახით, რომელიც ამერიკის ხელისუფლებამ, როგორც საფრთხის შემცველი ქვეყნის წარმომადგენელი, ტურნირზე არ შეუშვა და უკან გააბრუნა, ლამის საუკუნის პერსონის დაგადება გვაუწყა.

მას სამშობლოში, როგორც ეროვნულ გმირს, ისეთი დახვედრა მოუწყვეს, ხოლო უეფა უფრო შორს წავიდა და სოლიდარობის ნიშნად სუპერთასზე პარი სენ-ჟერმენსა და ასტონ ვილას შორის გასამართავი მატჩის გაძღოლა ანდო.

დღემდე არ წყდება კოლუმბიელი დივას – **შაკირას** მიერ მეხიკოს ლეგენდარულ სტადიონზე მოწყობილ გახსნის საზეიმო ცერემონიალზე ფონოგრამით შესრულებულ ნომერზე გაჩაღებული პოლემიკა.

კი ბატონო, გემოვნებაზე არ დავობენ, მაგრამ ეტყობა საზოგადოების გარკვეულ ნაწილს უკვე ყელში ამოუვიდა თვალსა და ხელს შუა ნახევარსაუკუნოვან ასაკს მიახლოებული პოპვარსკვლავის თეძოების, თუნდაც აცტეკებისადმი მიძღვნილი მელოდიების, ფონზე რხევა.

ალბათ, არც ბრაზილიელ არბიტრ **სამპაიოს** ნამოღვაწარს უწერია დავიწყება, რომელმაც არც აცია, არც აცხელა და სასტარტო შეხვედრაში ერთბაშად 3-ჯერ(!) ააფრიალა წითელი ბარათი (სამხრეთაფრიკელებს – 2, მექსიკელებს – 1), თვით შეხვედრა კი მასპინძლებმა 2:0 მოიგეს. სხვათა შორის, აღნიშნული შაოსანი ინგლისური ენის არცოდნითაც გამოირჩა, როცა მიკროფონით ლუღლუღით გამოაცხადა ვარ – ის მიერ მიღებული ერთ-ერთი გადაწყვეტილების მიზეზი.

ამავე **„ა ჯგუფში“** დაფიქსირდა პირველი ქამბექიც, როცა კორეამ მეორე ტაიმის დებიუტში აუტიდან გაშვებული გოლის შემდეგ პირდაპირ გადათელა კერკეტი კაკალი – ჩეხეთი – 2:1.

არანაკლებ საინტერესოდ განვითარდა მოვლენები 40-დღიანი მარათონის მეორე დღეს, როცა ბრძოლაში დანარჩენი თანამასპინძლებიც ჩაებნენ კიდევ უფრო შთამბეჭდავი გახსნის ცერემონიის თანხლებით.

მართალია, ორივე ფლობდა უპირატესობას, მაგრამ თუ კანადამ **(„ბ“ ჯგუფი)** გაჭირვებით გადაარჩინა ქულა **ჯეკოს** გარეშე მოთამაშე ბოსნიასთან – 1:1, აშშ-მ **(„დ“ ჯგუფი) ბოლუგანის** პირველი დუბლით შავი დღე აყარა ისეთ უხერხულ მეტოქეს, როგორიცაა პარაგვაი – 4:1.

ამავე ცალკარაში გავიდა მიმდინარე მსოფლიოს ჩემპიონატის პირველი ავტოგოლიც, რომლის ავტორიც სტუმართა მცველი **ბაბადილიო** გახლავთ, მასპინძლებს კი სადებიუტო გამარჯვება თვით პრეზიდენტმა **ტრამპმა** მიულოცა.

ცნობისთვის: შტატების გუნდს **მაურისიო პოჩეტინიო** ავარჯიშებს, რომელსაც ზურგს პარი სენ-ჟერმენში, ჩელსისა და სხვა გრანდებში გატარებული სამწვრთნელო კარიერის წლები უმაგრებს.

არ დააყოვნა პირველმა პენალტმა, რომელიც შვეიცარია – კატარის მატჩში დაინიშნა – 1:1, თუმცა სანახაობის მესამე დღე ზოგიერთი სხვა ფავორიტის დამუხრუჭებითაც აღინიშნა: ბრაზილია – მაროკო 1:1, თურქეთი – ავსტრალია სულაც 0:2, შოტლანდიამ კი ხანგრძლივი პაუზის შემდეგ, როგორც იქნა, ნავსი გატეხა და რიკოშეტის წყალობით სამადლო გამარჯვება მოიპოვა ჰაიტისთან – 1:0.

უტეხი სული

2026 წლის NBA-ის ფინალი კალათბურთის ისტორიაში ერთ-ერთ ყველაზე დასამახსოვრებელ სერიად დარჩება.

„ნიუ იორკ ნიქსმა“ ჩემპიონობა 53-წლიანი ლოდინის შემდეგ, 5-მატჩიან დაპირისპირებაში მოახერხა და სერია 4:1 მოიგო. ფინალის გადამწყვეტ შეხვედრაში მან „სან ანტონიო სფურზი“ 94:90 დაამარცხა.

„ნიქსისთვის“ ეს გამარჯვება განსაკუთრებული იყო, რადგან კლუბს ბოლო ჩემპიონობა 1973 წელს ჰქონდა მოპოვებული. ფინალურ სერიაში გუნდმა არაერთხელ აჩვენა ხასიათი, ბრძოლისუნარიანობა და რთული სიტუაციებიდან დაბრუნების უნარი. გადამწყვეტ მატჩშიც ნიუ-იორკელებმა მეოთხე პერიოდში მნიშვნელოვანი უპირატესობა მოიპოვეს და მატჩის ბოლოს მეტოქის ზეწოლას გაუძლეს. აღსანიშნავია მორიგი ქამბექიც. მესამე პერიოდში „სან ანტონიო“ მეტოქეზე 15 ქულით წინ იყო, თუმცა მომავალმა ჩემპიონებმა წინა მატჩის მსგავსად აქაც მოახერხეს თამაშის შემოტრიალება.

ფინალის მთავარი გმირები „ნიქსის“ ლიდერები გახდნენ. მათ სეზონის განმავლობაში სტაბილური თამაში აჩვენეს და პლეი-ოფში განსაკუთრებულად ეფექტურად იასპარეზეს.

გამოსარჩევია **ჯეილენ ბრანსონი,** რომელმაც გუნდის მიერ მოპოვებული ქულების თითქმის ნახევარი მარტომ დააგროვა. მის ანგარიშზე 45 ქულა იყო, რაც კლუბის ისტორიაში NBA-ს ფინალის მატჩში სარეკორდო მაჩვენებელია. მეოთხე პერიოდში მან 15, ხოლო ბოლო 2 მეოთხედში 29 ქულა დააგროვა და შეხვედრის ბედი გადაწყვიტა. გარდა ამისა 3 მოხსნა, ამდენივე პასი და 2 ჩაჭრაც დააგროვა. ის ფინალის MVP დამსახურებულად გახდა.

ორმაგი დუბლი შეასრულა **ჰარტმა.** მან 13 ქულასთან ერთად 11 მოხსნა მიითვალა.

დამარცხებულთაგან 2 კალათბურთელი გამოირჩა. **ჰარპერმა** საკუთარ გუნდს 25, ხოლო **ვემბანიამამ** 19 ქულასთან ერთად 14 მოხსნა შესძინა.

ჩემპიონობის მთავარი ფაქტორები □ნიქსის“ დაცვა, სწრაფი შეტევები და გადამწყვეტ მომენტებში სიზუსტე აღმოჩნდა.

ამ გამარჯვებით „ნიუ იორკმა“ დაასრულა ერთ-ერთი ყველაზე ხანგრძლივი საჩემპიონო პაუზა NBA-ის ისტორიაში. ესაა გუნდი, რომელმაც ნახევარ საუკუნეზე მეტი ხნის შემდეგ კვლავ დაამტკიცა, რომ NBA-ის ელიტას ეკუთვნის.

ბაგრატის გაბრწყინება

ძიუდოს აკადემიაში ერთდღიანი გუნდური ტურნირი □ოქროს ლიგა□ჩატარდა. ავთანდილ ჭრიკიშვილის სახელობის შეჯიბრების გამარჯვებული ზედიზედ მეორედ □ბაგრატი 2015□გახდა.

ქუთაისის გუნდმა ფინალში თელავს 3:1 აჯობა. იმერლებს საჩემპიონო ქულა **ენდი სილაგაძემ** მოუტანა, ბრინჯაოს მედლები კი გორის □ჭიპ ძიუდომ□და საგარეჯოს □არსენამ□მოიპოვეს.

ავთანდილ ჭრიკიშვილის სახელობის ტურნირი 2013 წლიდან ტარდება და წლევანდელ შეჯიბრებაში მონაწილეობა 16-მა საუკეთესო ძიუდოს კლუბმა მიიღო.

პარიზში 6 ქართველს პატიმრობა მიესაჯა

პარიზში ექვს ქართველს, რამდენიმე რუსი ავტორის წიგნების მოპარვისთვის, პატიმრობა მიუსაჯეს.

პარიზისა და ლიონის პრესტიჟული ბიბლიოთეკებიდან რამდენიმე რუსი ავტორის ნაწარმოებების მოპარვისთვის, ექვსი ბრალდებული – ხუთი მამაკაცი და ერთი ქალი – დამნაშავედ ცნეს.

50 წლის მიხეილ ზ.-ს შვიდი წლით თავისუფლების აღკვეთა მიესაჯა.

49 წლის ზექა ტ.-ს ოთხი წლით თავისუფლების აღკვეთა მიესაჯა.

2 მამაკაცი საქართველოში დააკავეს.

ქურდები ბიბლიოთეკებში იშვიათი და ძვირფასი წიგნების სანახავად მიდიოდნენ. იქ ისინი მათ ფოტოებს უღებდნენ, ზომებს იღებდნენ, შემდეგ კი ყალბ წიგნებს ამზადებდნენ. **მათ პუშკინის ექვსი გამოცემა, ასევე მიხეილ ლერმონტოვის ორი და ევგენი ბარატინსკის ერთი გამოცემა გააყალბეს, რის შედეგადაც ზარალი, სავარაუდოდ, 770 000 ევროს შეადგენს.**

ნასამართლევმა არაკაცმა ხაშურში 2 ადამიანი მოკლა!!

გავრცელებული ცნობებით, მოკლულია ერთ-ერთი კომპანიის ორი თანამშრომელი.

მკვლელობა მხარეებს შორის ქვიშა-ხრეშის კარიერის გამო დაწყებულ დაპირისპირებას მოჰყვა.

„შინაგან საქმეთა სამინისტროს შიდა ქართლის პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა, ორი პირის მიმართ, დამამძიმებელ გარემოებაში ჩადენილი განზრახ მკვლელობის ბრალდებით, წარსულში ნასამართლევი ერთი პირი დააკავეს.

გამოძიებით დადგინდა, რომ წარსულში არსებული დავის ნიადაგზე დაწყებული ურთიერთშელაპარაკებისას, ქალაქ ხაშურში, ბრალდებულმა ცეცხლსასროლი იარაღიდან გასროლით, დაზიანებები მიაყენა 2 პირს და შემთხვევის ადგილიდან მიიმალა.

მიღებული დაზიანებების შედეგად ორივე მამაკაცი შემთხვევის ადგილზე გარდაიცვალა.

სამართალდამცველებმა ჩატარებული ოპერატიული ღონისძიებებისა და საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად, დანაშაულის ჩამდენი პირი, ცხელ კვალზე დააკავეს. პოლიციამ დანაშაულის ჩადენის იარაღი ნივთმტკიცებად ამოიღო...

გამოძიება სისხლის სამართლის კოდექსის 109-ე მუხლით მიმდინარეობს, რაც 20 წლამდე ან უვადო თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს“.

შვილის გადარჩენის დროს, მამა დაიხრჩო!

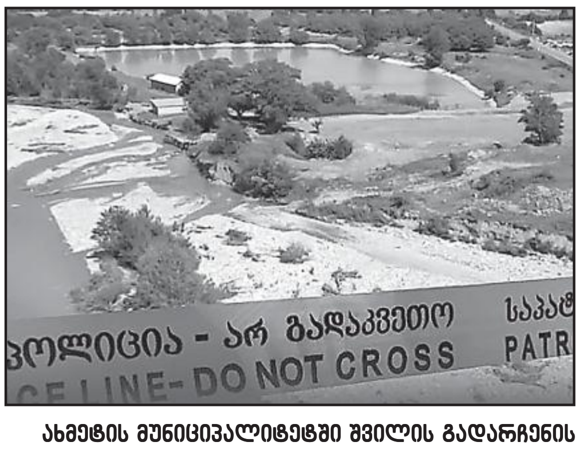

ახმეტის მუნიციპალიტეტში შვილის გადარჩენის დროს, მამა დაიხრჩო. შემთხვევა სოფელ ჩაჩხრიალაში, ტბაზე მოხდა.

არასრულწლოვანი ბიჭი წყალმა ჩაითრია, მისი გადარჩენის დროს კი, მამამ წყალს თავი ვეღარ დააღწია.არასრულწლოვანის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას საფრთხე არ ემუქრება. ბოლო პერიოდის უამინდობის გამო, კახეთში მდინარეები და ტბები ადიდებულია.

პოლიციამ თბილისში დიდი ოდენობით ნარკოტიკი ამოიღო!

შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის თბილისის მთავარი სამართველოს თანამშრომლებმა, განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალებების და ფსიქოტროპული ნივთიერების უკანონო შეძენა-შენახვის, რეალიზაციის ხელშეწყობის, ასევე, ნარკოტიკული საშუალების შემცველი მცენარის უკანონო დათესვა-მოყვანის ბრალდებით სხვადასხვა დროს 4 პირი დააკავეს.

შსს-ს ცნობით, სამართალდამცველებმა თბილისში, ბრალდებულების პირადი და საცხოვრებელი სახლების ჩხრეკის შედეგად, ასევე, სხვადასხვა ადგილიდან განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალებები და ფსიქოტროპული ნივთიერება, **მათ შორის „მეფედრონი“, „მეთადონი“, „ალფა-პვპ“, მცენარე „კანაფი“ და „კეტამინი“ ნივთმტკიცებად ამოიღეს. უწყების ცნობით, საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად, სამართალდამცველების მიერ, ასევე, ამოღებულია ნარკოტიკული საშუალებების დაფასოებისა და კულტივირებისთვის საჭირო მასალები.**

დანაშაული 20 წლამდე ან უვადო თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს.

დმანისში მეცხვარე ნიჩბებითა და ხელკეტებით სცემეს

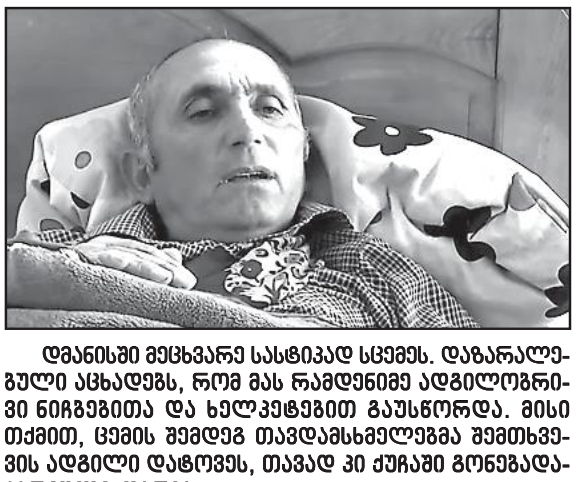

დმანისში მეცხვარე სასტიკად სცემეს. დაზარალებული აცხადებს, რომ მას რამდენიმე ადგილობრივი ნიჩბებითა და ხელკეტებით გაუსწორდა. მისი თქმით, ცემის შემდეგ თავდამსხმელებმა შემთხვევის ადგილი დატოვეს, თავად კი ქუჩაში გონებადაკარგული დარჩა.

49 წლის კაცი ამბობს, რომ მას შემდეგ, რაც გონს მოვიდა, 112 დარეკა, თუმცა ადგილზე პოლიცია არ მისულა. მის დასახმარებლად მხოლოდ სასწრაფო დახმარების ბრიგადა მივიდა. მომხდარიდან უკვე 4 დღეა გასული, თუმცა დაკავებული არავინაა. დაზარალებული გამოძიებისგან ეფექტიან რეაგირებასა და პასუხისმგებელი პირების დასჯას ითხოვს.

სასაზღვრო პოლიციის ავიაციამ თუშეთის მიმართულებით ზამთრის სეზონის ბოლო რეისები შეასრულა

შინაგან საქმეთა სამინისტროს სასაზღვრო პოლიციის ავიაციამ ქვემო ალვანიდან თუშეთის მიმართულებით ზამთრის სეზონის ბოლო სამოქალაქო რეისები შეასრულა. სასაზღვრო პოლიციის ვერტმფრენმა ორი სამოქალაქო რეისი შეასრულა და სოფელ ომალოში ადგილობრივი მოსახლეობა გადაიყვანა. ასევე, ადგილზე გადაიტანეს პირველადი საჭიროების ნივთები და პროდუქტები.

ზამთრის პერიოდში, საავტომობილო გზის გახსნამდე, სასაზღვრო პოლიციის ავიაცია ომალოსა და მიმდებარე სოფლების მოსახლეობის დასახმარებლად პერიოდულ ფრენებს ახორციელებს. სასაზღვრო პოლიციის სპეციალური დანიშნულების ავიაციის დეპარტამენტი, მესაზღვრეებთან ერთად, მაღალმთიან და რთულად მისადგომ ადგილებში მცხოვრები მოსახლეობის დახმარებას უზრუნველყოფს.

ნიკიფორე (828 წ.) კონსტანტინოპოლის პატრიარქი

15 ივნისს საქართველოს წმიდა მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესია იხსენიებს კონსტანტინოპოლის პატრიარქს ნიკიფორე პირველს (809-815 წ.წ.).

ცნობილია, რომ წმინდა აღმსარებელი დაიბადა კონსტანტინეპოლში. მამამისმა თეოდორემ, მართლმადიდებლობის აღმსარებელმა ბევრი დევნა განიცადა ხატმებრძოლი იმპერატორის დროს. იგი გასახლებაში გარდაიცვალა, მისი მეუღლე ევდოკია გადასახლებიდან დაბრუნების შემდეგ კონსტანტინოპოლში დაბრუნდა და მონაზვნად აღიკვეცა.

წმინდა ნიკიფორემ სასულიეროსთან ერთად კარგი საერო განათლებაც მიიღო.

საგულისხმოა, რომ VII მსოფლიო საეკლესიო კრებაზე საღვთო წერილის ზედმიწევნით მცოდნე ნიკიფორემ ხატთა თაყვანისცემის დასაცავად სიტყვა წარმოთქვა.

ამ კრების შემდეგ ნიკიფორე კიდევ რამდენიმე წელს მსახურობდა იმპერატორის კარზე. შემდეგ კი ბოსფორის მიდამოებში განმარტოვდა, დააარსა მონასტერი და შეუდგა მკაცრ ასკეტურ ცხოვრებას.

ნიკიფორე საპატრიარქო ტახტზე აღდგომა დღეს აიყვანეს... მისი მრავალრიცხოვანი შრომები მდიდარი სულიერი მემკვიდრეობაა...

— — — — — — — — — — — — — — — — —

P. S. მინდა ჩემს უმცროს ძმისწულს (ტყუპების მამას) აკაკი ლიპარტიას მივულოცო დაბადების დღე და წარმატებები ვუსურვო საზოგადოებრივ და პირად ცხოვრებაში, მშობლიური მუნიციპალიტეტის საკეთილდღეოდ.

გიული ლიპარტია

გამოვიდა ჟურნალ „ოლეს“ მორიგი ნომერი

ჟურნალი იხსნება მაკა ჯოხაძის წერილით „დრუზელსაც თავისი სამშობლო აქვს“, რომელიც ეძღვნება რევაზ ინანიშვილის დაბადების 100 წლის იუბილეს.

„მხატვრული ლიტერატურის“ რუბრიკაში გაეცნობით **ფარნა რაინას, მაია დიაკონიძის, ნინო დარბაისელის, თამთა ბექაური-ჭიკაძის** ლექსებს; **ივეტა პავლიაშვილისა** და **მაია ყაზახაშვილის** მოთხრობებს.

„დოკუმენტური პროზის“ რუბრიკით წაიკითხავთ **ქეთი გუგეშაშვილის** პროზას. რუბრიკით „საბავშვო საკითხავი“ გაეცნობით **თინათინ თელაველის** გალექსილ „წითელქუდასა“ და „სამ გოჭს“; **მზია რაინაულის** ლექსებსა და **ნუნუ ძამუკაშვილის** მოთხრობას. „კრიტიკა-პუბლიცისტიკის“ განყოფილებაში წაიკითხავთ **ელენე ხურცილავას** წერილს „მუნიჯი ახმედი და სიცოცხლე“.

ჟურნალის ამ ნომერში ქვეყნდება ქრისტიანული პოეზიის XVI ფესტივალზე „წმინდა ნინოს ჯვარი“ წარმოდგენილი ლექსები.

გარეკანის პირველ გვერდზე დაბეჭდილია **რევაზ ინანიშვილის** პოსტერი. მხატვარი – **სოფიო ჭელიძე.**

მკითხველს შევახსენებთ, რომ ჟურნალი „ოლე“ გამოიცემა თელავის მუნიციპალიტეტის მერიის (მერი **ბატონი ვაჟა მაღრაძე),** თელავის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს (თავმჯდომარე **ბატონი არჩილ თხლაშიძე)** მხარდაჭერით.

დიდი მადლობა მათ!

აიათოლა ალი ხამენეის ქალაქ მაშჰადში დაკრძალავენ

ირანის სახელმწიფო მედიის ინფორმაციით, ქვეყნის გარდაცვლილ უზენაეს ლიდერს აიათოლა ალი ხამენეის მომდევნო თვეში დაკრძალავენ. მისი დაკრძალვის ცერემონია ირანის დედაქალაქში, თეირანში 4 ივლისს დაიწყება და ქვეყნის ჩრდილო-აღმოსავლეთ ქალაქ მაშჰადში 9 ივლისს დასრულდება.

როგორც ცნობილია, ხამენეის ცხედარს მაშჰადში იმამ რეზას სალოცავში დაკრძალავენ, რომელიც შიიტი მუსლიმებისთვის ერთ-ერთი უწმინდესი ადგილია. აიათოლა ალი ხამენეი 28 თებერვალს, ირანის წინააღმდეგ აშშ-სა და ისრაელის ერთობლივი შეტევის პირველ დღეს დაიღუპა, როდესაც თეირანში მის რეზიდენციაზე თავდასხმა განხორციელდა. სულიერი ლიდერის დაკრძალვა საომარი მოქმედებების გამო გადაიდო. ალი ხამენეი მემკვიდრე მისი ვაჟი **მოჯტაბა ხამენეი** გახდა, რომელიც თანამდებობის დაკავების შემდეგ საჯაროდ არ გამოჩენილა.

„ფეხბურთის მეფის“ — პელეს საჩემპიონატო მაისური აუქციონზე

აუქციონის სახლი Sotheby's გასაყიდად გამოიტანს პელეს მაისურს, რომლითაც ფეხბურთის ლეგენდა 1958 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალში თამაშობდა. ლოტის თავდაპირველი ღირებულება 6 მილიონ დოლარს აღემატება. ვაჭრობა 29 ივნისს გაიხსნება და 16 ივლისს, მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალამდე 3 დღით ადრე დასრულდება.

მაისური პელეს კოლექციიდან აუქციონზე ოდესმე გაყიდული ყველაზე ძვირადღირებული ნივთი უნდა გახდეს. მას ასევე შეუძლია მოხსნას ყველაზე ძვირადღირებული საფეხბურთო მაისურის რეკორდი, რომელიც დიეგო მარადონას ეკუთვნის – მისი მაისური 2022 წელს 9,28 მილიონ დოლარად გაიყიდა.

1958 წელს პელე 17 წლის იყო. მან 2 გოლი გაუტანა შვედეთს და დღემდე რჩება ყველაზე ახალგაზრდა მოთამაშედ, ვისაც კი ოდესმე უთამაშია და გოლი გაუტანია მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალში. ბრაზილიამ ის მატჩი ანგარიშით 5:2 მოიგო. თამაშის შემდეგ სპორტსმენმა თავისი მაისური თანაგუნდელს აჩუქა.

მაისური ფეხბურთელის ოჯახში რჩებოდა 1993 წლამდე, შემდეგ კი ედვალდო ალვეს სანტა-როზას სახელობის სპორტის მუზეუმის კოლექციას გადასცეს. დაწესებულებამ 2011 წელს მაისური აუქციონზე გაიტანა და ის უცნობმა პირმა 105 ათას დოლარად შეიძინა. ახლა მან ამ ნივთის გაყიდვა გადაწყვიტა.

პელე ერთადერთი ფეხბურთელია ისტორიაში, რომელიც მსოფლიო ჩემპიონი სამჯერ გახდა – 1958, 1962, 1970 წლებში.

58 წლის პარიზელმა ინჟინერმა ლატარიაში პიკასოს ნახატი მოიგო

პარიზელმა ინჟინერმა საქველმოქმედო ლატარიაში პიკასოს ნახატი მოიგო. მოგების ნაწილი, რამდენიმე მილიონი ევროს ოდენობით, ალცჰაიმერის დაავადების კვლევის ფონდს გადაეცემა. ხელოვნებით გატაცებულმა არი ხოდარამ ლატარიის ბილეთში 100 ევრო გადაიხადა, მოგებული ნახატის ღირებულება კი მილიონ ევროს აღემატება. სულ 120 000 ბილეთი გაიყიდა.

რაც შეეხება ნახატს, ეს პიკასოს ერთ-ერთი მუზის, დორა მაარის პორტრეტია. ღრმა ნაცრისფერლურჯ ტონებში შესრულებული გუაში, სახელწოდებით „ქალის თავი“ 1941 წელსაა დაწერილი.

ორგანიზატორებმა, ფრანგი ჟურნალისტის **პერი კოშენის** ხელმძღვანელობით და მხატვრის ოჯახისა და ფონდის მხარდაჭერით, ესპანელი მაესტროს ნამუშევრების მსგავსი გათამაშება უკვე მესამედ ჩაატარეს. პირველ გათამაშებაში, 2013 წელს, 25 წლის ამერიკელმა პენსილვანიიდან, რომელიც ხანძარსაწინააღმდეგო სისტემების კომპანიაში მუშაობს, მოიგო კუბიზმის პერიოდის (1914 წ.) ნამუშევარი „ადამიანი ოპერის ქუდით“.

2020 წელს კი გათამაშდა ტილოზე ზეთით შესრულებული „ნატიურმორტი“, რომელიც კლაუდია ბორგონიომ, იტალიელმა ბუღალტერმა მოიგო. ბილეთი მას შვილმა შობაზე აჩუქა.

დარჩენილი 11 მილიონი ევრო გადაეცემა ალცჰაიმერის დაავადების კვლევის ფონდს. ორგანიზატორების თქმით, პიკასოს წინა ორმა აქციამ 10 მილიონ ევროზე მეტი შეაგროვა ლიბანში კულტურული პროექტებისა და აფრიკაში წყალმომარაგებისა და სანიტარიული პროგრამებისთვის.

ილონ მასკი ისტორიაში პირველი ტრილიონერი გახდა

„როიტერის“ ცნობით, „SpaceX“-ისა და „Tesla“-ს დამფუძნებელი ილონ მასკი ისტორიაში პირველი ტრილიონერი გახდა.

SpaceX-ის საწყისი საჯარო შეთავაზების (IPO) შემდეგ, მისი ღირებულება დაახლოებით 866 მილიარდ დოლარად არის შეფასებული. **„Tesla-სა და მისი სხვა აქტივების გათვალისწინებით, დღეს აქციებით ვაჭრობის დაწყების დროისთვის მასკის წმინდა ქონება 1.1 ტრილიონ დოლარს გადააჭარბებს“,** აცხადებს სააგენტო.

მედიის თანახმად, ტრილიონ დოლარიანი ქონების მიღწევა უპრეცედენტო მოვლენად ითვლება, მანამდე ისტორიაში არც ერთ კერძო პირს ამ ნიშნულისთვის არ მიუღწევია.

იყიდება ქალაქი, რომელშიც მხოლოდ 2 ადამიანი ცხოვრობს

ავსტრალიაში, ქვინსლენდის შტატში მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე პატარა ქალაქის გაყიდვა გადაწყვიტეს. Daily Mail-ის ინფორმაციით, ამჟამად იქ სულ 2 ადამიანი ცხოვრობს.

ქალაქი კულადი ბრისბენიდან 800 კილომეტრში მდებარეობს. მას 400 ათას ავსტრალიურ დოლარად (დაახლოებით 260 ათას აშშ დოლარად) ყიდიან. დასახლებულ პუნქტთან ერთად, მყიდველს საკუთრებაში გადაეცემა გზისპირა კომპლექსი ოთხოთახიანი სახლით, მოტელი, მაღაზია, პაბი და ოთხვარსკვლავიანი რესტორანი.

ამჟამად კულადიში კეროლ იაროუ და ჯო კორნელი ცხოვრობენ, რომლებმაც ადგილობრივი კომპლექსი Foxtrap Road House 2023 წელს შეიძინეს. ისინი სამ წელიწადში ქალაქის გამოცოცხლებას გეგმავდნენ, თუმცა ეს ვერ შეძლეს. სწორედ ამიტომ დასახლებული პუნქტი კვლავ იყიდება.

ფაქტობრივად, ქალაქის მოსახლეობის რაოდენობა მთლიანად Foxtrap-ის კომპლექსის მფლობელთა რიცხვზეა დამოკიდებული. მას, ვინც კულადის იყიდის, მოუწევს ფოსტის მიწოდებაზე ზრუნვა, პაბსა და მაღაზიაში მუშაობა, მოტელის სტუმრების მიღება და საკვების მომზადება. განვითარების პიკში ქალაქში თითქმის 270 ადამიანი ცხოვრობდა, იქვე ფუნქციონირებდა სკოლა და პოლიციის განყოფილება. **კულადის დაცემა მას შემდეგ დაიწყო, რაც რკინიგზა სხვა დასახლებულ პუნქტამდე გააგრძელეს. 1967 წლიდან მოსახლეობამ ქალაქის მასობრივად დატოვება დაიწყო.**

რამდენიმე ქვეყანაში წარმატებით გამოცადეს კიბოს საწინააღმდეგო ვაქცინა

მსოფლიოს 11 ქვეყანაში კიბოს საწინააღმდეგო ვაქცინის, „ამივანტამაბის“ (Amivantamab) კვლევა ჩატარდა. პრეპარატმა 15 პაციენტს სიმსივნე სრულიად გაუქრო.

The Guardian-ის ცნობით, ვაქცინა თავისა და კისრის სიმსივნის მქონე 102 პაციენტს გაუკეთეს – მათი დაავადება მკურნალობის სხვა მეთოდებს უკვე ვერ ექვემდებარებოდა. **43 ადამიანს სიმსივნე გაუქრა ან შეუმცირდა, მათ შორის 28-ს საგრძნობლად შეუმცირდა, 15-ს კი სრულად გაუქრა. ანალოგიური შედეგები აჩვენა პრეპარატმა ფილტვის კიბოს მქონე პაციენტებშიც.**

ლონდონის კიბოს კვლევის ინსტიტუტის პროფესორმა **კევინ ჰარინგტონმა** განაცხადა, რომ ეს **„უპრეცედენტოდ ძლიერი რეაქციაა“** იმ პაციენტებში, რომელთა დაავადებაც რეზისტენტული გახდა ქიმიოთერაპიისა და იმუნოთერაპიის მიმართ. **„ამ მკურნალობას პოტენციურად შეუძლია ყოველწლიურად ათასობით პაციენტს მოუტანოს სარგებელი“** – დასძინა მან.

პაციენტებმა, რომლებმაც ვაქცინა მიიღეს, მკურნალობის დაწყებიდან საშუალოდ 12,5 თვე იცოცხლეს, მიუხედავად დიაგნოზის გამო არსებული ცუდი პროგნოზისა. ICR-ის აღმასრულებელმა დირექტორმა **კრისტიან ჰელინმა** აღნიშნა, რომ ეს კვლევა აჩვენებს, თუ როგორ შეიძლება მკურნალობის ახალი მეთოდების შემუშავებამ „მნიშვნელოვან წარმატებებამდე“ მიგვიყვანოს.

„ამივანტამაბი“ კიბოზე სამი გზით მოქმედებს. ის ბლოკავს ზრდის ეპიდერმული ფაქტორის რეცეპტორს (EGFR) – პროტეინს, რომელიც ხელს უწყობს სიმსივნის ზრდას და იმ სასიგნალო გზას (MET), რომელსაც კიბოს უჯრედები ხშირად იყენებენ მკურნალობისგან თავის დასაღწევად. ამასთანავე, პრეპარატი ეხმარება იმუნური სისტემის გააქტიურებაში სიმსივნესთან საბრძოლველად.

ამ ეტაპზე ვაქცინა თითქმის 60 კლინიკურ კვლევაში გადის შეფასებას. ძირითადად მას ფილტვის, კოლორექტული, ტვინისა და კუჭის კიბოს სამკურნალოდ ტესტავენ. **პრეპარატი კანქვეშ შეჰყავთ ინიექციის სახით და არა ვენიდან, რაც თერაპიას ბევრად სწრაფსა და კომფორტულს ხდის.**

საქართველოს რესპუბლიკა

გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი
სპარტაკ ქობულია
(599-36-00-35)

რედაქტორის მოადგილე
მამუკა ვაშაკიძე
(597-22-07-04)

შემოქმედებითი ჯგუფი:
ალეკო ასლანიშვილი,
თემურ ქორიძე,
ოთარ ტურაბელიძე,
გია პლატონიშვილი.

პიარისა და მარკეტინგის მენეჯერი
რუსუდან ქობულია
(577-77-27-17)

ტექნიკური რედაქტორი:
კახა ქორიძე.

სტილისტ-კორექტორები:
ნაირა კეკელია,
მაია იორამაშვილი.

ოპერატორი
შორენა გვილია.

გაზეთის განახლებული ლოგოს ავტორი
გიორგი ნადარეიშვილი.

მისამართი:
თბილისი,
აკაკი წერეთლის N116

წერილები გამოგზავნეთ ელექტრონულ მისამართზე:
sak@sak.ge

გაზეთი დამოუკიდებელია და ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპით. რედაქციის აზრი, შესაძლოა, არ ემთხვეოდეს ავტორთა მოსაზრებებს.

ფაქტების სიზუსტეზე პასუხისმგებელია ავტორი. საავტორო უფლებები დაცულია. რედაქცია პასუხს არ აგებს სოციალური ქსელიდან და სხვა მედია-საშუალებებიდან გადმოწერილ, ან უცხოური პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე.

იბეჭდება სტამბა „ტორში“
ზიგზაგის ქუჩა N6

uac(უაკ)070.4(479.22)
C–323

2 009882 689431

რეკლამისთვის დარეკეთ:
577-77-27-17
rkobulia29@gmail.com
ნებისმიერი თანხა ჩარიცხეთ ანგარიშზე:
GE90BG0000000538329790

მომდევნო ნომერი გამოვა ხუთშაბათს, 18 ივნისს